

Køn og arbejdsliv

Monica Andersen
Steen Bielefeldt Pedersen
Vesla Skov

DANMARKS
STATISTIK

Køn og arbejdsliv

Udgivet af Danmarks Statistik
Oktober 2004
Oplag: 400
Danmarks Statistiks Trykkeri, København

Pris: 122,00 kr. inkl. 25 pct. moms

ISBN: 87-501-1420-4

Adresse:

Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17

Fax 39 17 39 99

E-post: dst@dst.dk

www.dst.dk

© Danmarks Statistik 2004

Enhver form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne publikation, uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik, er forbudt efter gældende lov om ophavsret.

Undtaget herfra er citatretten, der giver ret til at citere med angivelse af denne publikation som kilde i overensstemmelse med god skik og i det omfang, som betinges af formålet

Forord

På Det Europæiske Råds møde i Lissabon i 2000 blev EU-landene enige om en 10-årig strategi for økonomisk og beskæftigelsespolitisk fornyelse. Et af målene var, at kvinder i EU-landene i 2010 skulle have en beskæftigelsesfrekvens på over 60 pct. Dette mål opfylder Danmark allerede. I Danmark er både mænd og kvinder på arbejdsmarkedet. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at der ikke er forskelle på danske mænd og kvinders arbejdsliv. I denne publikation analyseres arbejdslivet ud fra et kønsperspektiv. Emner såsom type af beskæftigelse, arbejdstid, fleksibilitet i arbejdet og løn tages op.

Den primære kilde er arbejdskraftundersøgelsen i 2003. Afsnittet om mænd og kvinders løn er dog baseret på lønstatistikkerne for 2003.

Publikationens indhold er delt op i to hovedafsnit: Først et, der omhandler danske mænd og kvinders arbejdsliv og dernæst et, der sammenligner med andre europæiske lande på nogle udvalgte områder. I sidste hovedafsnit gives en beskrivelse af datagrundlag og metode.

Køn og arbejdsliv er udarbejdet i kontoret for Arbejdsmarkedsstatistik af Fuldmægtig Monica Andersen, Fuldmægtig Steen Bielefeldt Pedersen og Kontorfuldmægtig Vesla Skov. Henvendelser vedrørende arbejdskraftundersøgelsens resultater kan rettes til Monica Andersen, tlf. 39 17 34 47 (moa@dst.dk). Henvendelser vedrørende lønstatistik kan rettes til Steen Bielefeldt Pedersen, tlf. 39 17 32 42 (sbp@dst.dk).

Danmarks Statistik, oktober 2004

Jan Plovsing / Carsten Zangenberg

Indholdsfortegnelse

1. Mænd og kvinder på det danske arbejdsmarked	5
1.1 Erhvervs- og beskæftigelsesfrekvenser	5
1.2 Ledighedsprocenter	9
1.3 Type af job	10
1.4 Arbejdstid	15
1.5 Arbejde på atypiske tidspunkter	19
1.6 Fleksibilitet i arbejdet	21
1.7 Midlertidig eller fast ansættelse	25
1.8 Rekrutteringen af jobbet	27
1.9 Underbeskæftigelse	30
1.10 Løn	32
2. Mænd og kvinder på det europæiske arbejdsmarked	38
2.1 Beskæftigelsesfrekvenser	38
2.2 Normal ugentlig arbejdstid	40
2.3 Midlertidig eller fast ansættelse	43
3. Datagrundlag og metode	45
3.1 Arbejdskraftundersøgelsen	45
3.2 Lønstatistikken	46

1. Mænd og kvinder på det danske arbejdsmarked

Uddannelsesniveau indgår i analyserne ...

I dette afsnit kigger vi nærmere på, hvordan danske mænd og kvinders arbejdsliv er organiseret i 2003. Højest opnåede uddannelsesniveau er anvendt som gennemgående analysefaktor, da uddannelsesniveaut antages at have stor indflydelse på, hvordan mænd og kvinder indretter sig på arbejdsmarkedet. Analyserne af uddannelse er begrænset til 30-66 årige mænd og kvinder og er delt op i skole-, erhvervs- og videregående uddannelse.

... og familietype

Visse steder analyseres der også ud fra familietype. Der skelnes mellem enlige uden børn, enlige med børn, par uden børn og par med børn. Disse analyser er begrænset til 30-54 årige. Da arbejdskraftundersøgelsen er stikprøvebaseret er der imidlertid en del tilfælde, hvor der ikke kan fordeles efter familietype, da antallet af interview med især enlige fædre er så få, at tallene for disse er behæftet med stor usikkerhed.

15-66 årige

De overordnede analyser omhandler 15-66 årige mænd og kvinder, hvis der ikke er angivet andet.

Ingen analyser af barselsorlov

Publikationen indeholder ikke nogen analyser af barselsorlov. Dette skyldes, at der kun er få mænd, der angiver, at deres hovedbeskæftigelse er at være på barselsorlov. Antallet af observationer er derfor for småt til sikre analyser.

To kilder

Analyserne er baseret på to forskellige kilder: arbejdskraftundersøgelsen og lønstatistikken. Der henvises til metodeafsnittet for en beskrivelse af kilderne.

1.1 Erhvervs- og beskæftigelsesfrekvenser

Flere mænd end kvinder i arbejdsstyrken

Kvinder er underrepræsenteret i arbejdsstyrken. I 2003 var der 2.850.020 personer mellem 15-66 år i arbejdsstyrken. Af dem var 1.523.575 mænd og 1.326.445 kvinder. Således er 53,5 pct. af dem i arbejdsstyrken mænd, mens 46,5 pct. er kvinder. Dette skal ses i forhold til, at kvinder udgør 49,5 pct. af befolkningen i denne aldersgruppe.

Størst forskel i erhvervsfrekvens blandt 55-66 årige

Erhvervsfrekvensen er et udtryk for hvor mange, der er i arbejdsstyrken i forhold til antallet af personer i samme aldersgruppe i befolkningen. Den er således udtryk for hvor mange, der er til rådighed for arbejdsmarkedet. Tabel 1 viser erhvervsfrekvensen for mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Mænd og kvinder mellem 30-54 år har de højeste erhvervsfrekvenser, mens mænd og kvinder mellem 55-66 år har de laveste. Generelt er mænds erhvervsfrekvens højere end kvinders, uanset aldersgruppe. Forskellen er dog klart størst i aldersgruppen 55-66 år. Hvis det antages, at dette er udtryk for, at der er sket et generati-onsmæssigt skift i forhold til mænd og kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet, kan man således forvente, at forskellen mellem mænd og kvinders erhvervsfrekvens med tiden vil blive mindre.

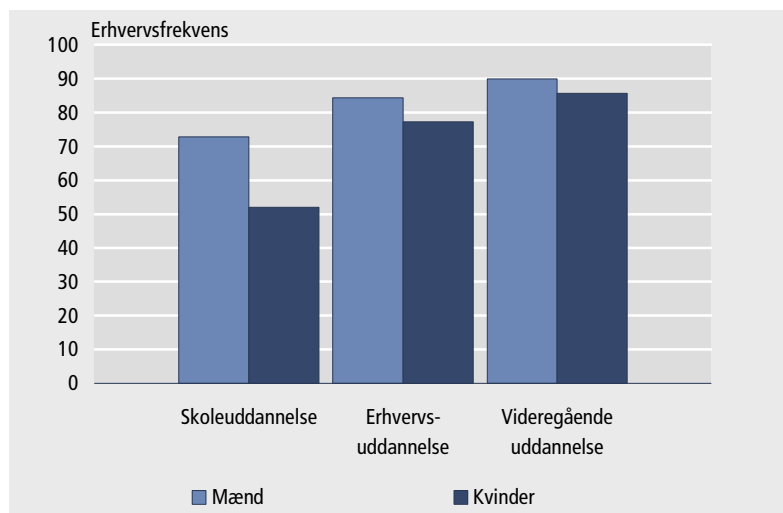
Tabel 1 Erhvervsfrekvens fordelt på køn og alder

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd	79,3	91,8	62,8	82,2
Kvinder	71,4	84,6	47,9	73,0

Jo højere uddannelse, jo højere erhvervsfrekvens

Et højere uddannelsesniveau hænger generelt sammen med en højere erhvervsfrekvens. Dette fremgår af figur 1 og gælder for både mænd og kvinder. Selvom samfundet skal vente længere før de højtuddannede kommer ud på arbejdsmarkedet, har disse til gengæld også en højere erhvervsfrekvens end andre grupper. Dette faktum kan også ses i sammenhæng med udsigten til en faldende arbejdsstyrke. Befolkningens uddannelsesniveau er stigende og hvis dette hænger sammen med stigende erhvervsfrekvenser kan det måske imødekomme det problem med manglende arbejdskraft, som samfundet forventes at komme til at stå med i de kommende år.

Figur 1 Erhvervsfrekvens blandt 30-66 årige, fordelt på køn og uddannelse

Høj uddannelse, mindre forskel på erhvervsfrekvensen

Figur 1 viser også, at forskellen på mænd og kvinders erhvervsfrekvens bliver mindre med stigende uddannelsesniveau. Hvor kun ca. halvdelen af de 30-66 årige kvinder med en skoleuddannelse, som det højest gennemførte uddannelsesniveau, er i arbejdsstyrken, gælder dette ca. 3/4 af mændene i samme gruppe. I gruppen med en videregående uddannelse er mænd og kvinders erhvervsfrekvens derimod tæt på hinanden. Mændenes er 89,9 pct. og kvindernes er 85,7 pct. Udover at det generelle uddannelsesniveau i samfundet har været stigende i en lang periode, stiger kvindernes uddannelsesniveau i højere grad end mændenes. Man kan måske derfor forvente, at der fremover vil være mindre forskelle i mænd og kvinders erhvervsfrekvenser.

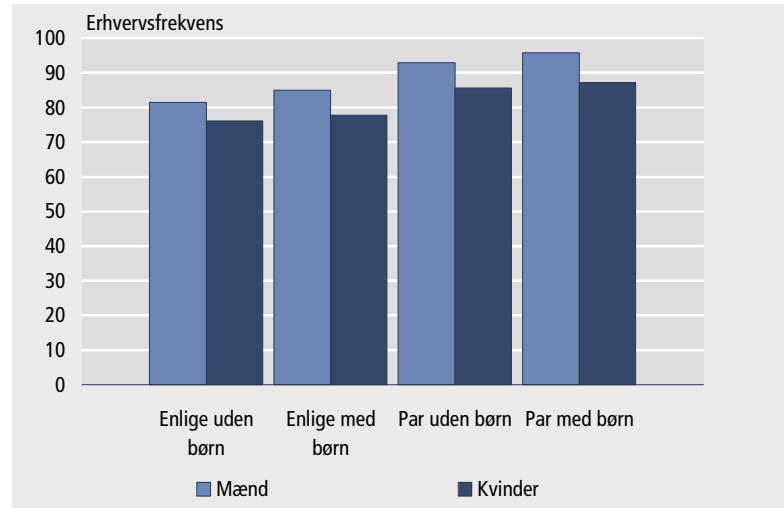
Den arbejdende familie

I modsætning til, hvad man måske ville forvente, er der intet, der tyder på, at enlige mænd og kvinder i højest grad er på arbejdsmarkedet. Figur 2 viser en analyse af familietype og erhvervsfrekvens for 30-54 årige mænd og kvinder. Mænd og kvinder i par med børn har de højeste erhvervsfrekvenser, mens enlige mænd og kvinder uden børn har de laveste erhvervsfrekvenser.

Størst lighed mellem enlige mænd og kvinder uden børn

Når først mænd og kvinder får en partner og stifter familie begynder deres erhvervsfrekvenser at adskille sig fra hinanden. Den største forskel mellem mænd og kvinders erhvervsfrekvens finder man nemlig i gruppen af par med børn, mens den mindste forskel findes mellem enlige mænd og kvinder uden børn.

Figur 2 Erhvervsfrekvens blandt 30-54 årige, fordelt på køn og familietype

Flere mænd end kvinder i beskæftigelse

I 2003 var der 2.692.460 personer mellem 15-66 år i beskæftigelse. Af disse var 1.447.840 mænd og 1.244.620 kvinder. Mænd udgør således 53,8 pct. af de beskæftigede personer, mens kvinder udgør 46,2 pct.. Kvinder udgør 49,5 pct. af befolkningen i denne aldersgruppe og er dermed underrepræsenteret i gruppen af beskæftigede.

Størst forskel på beskæftigelsesfrekvensen blandt 55-66 årige

Beskæftigelsesfrekvensen er et udtryk for antallet af beskæftigede i forhold til antal personer i samme aldersgruppe i befolkningen. Tabel 2 viser beskæftigelsesfrekvensen for mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. De samme tendenser gør sig gældende for beskæftigelsesfrekvensen som for erhvervsfrekvensen: de højeste beskæftigelsesfrekvenser findes blandt de 30-54 årige, mænd har en højere beskæftigelsesfrekvens end kvinder og forskellen mellem mænd og kvinder er størst blandt de 55-66 årige.

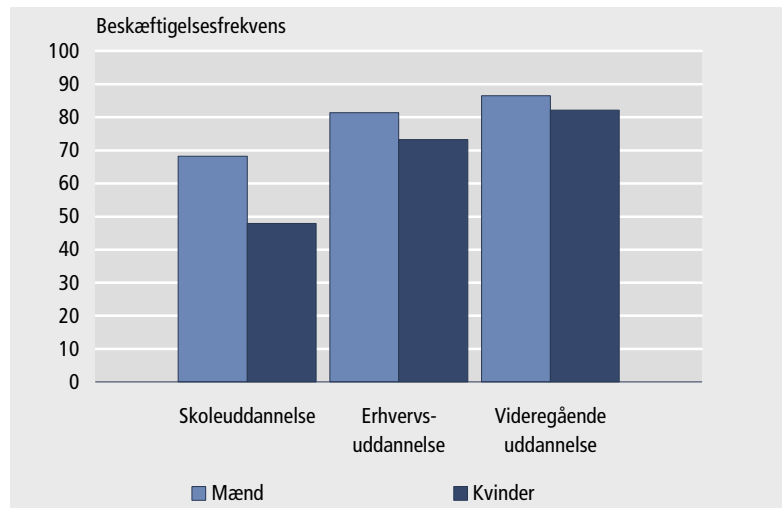
Tabel 2 **Beskæftigelsesfrekvens fordelt på køn og alder**

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd	73,2	88,2	60,0	78,1
Kvinder	64,8	80,2	45,4	68,4

Høj uddannelse, høj beskæftigelsesfrekvens

Figur 3 viser beskæftigelsesfrekvenser og uddannelsesniveau for de 30-66 årige. Igen ses det, at et højere uddannelsesniveau hænger sammen med en højere beskæftigelsesfrekvens. Dette gælder for både mænd og kvinder. Samtidig ser vi igen, at forskellen mellem mænd og kvinder er mindst blandt dem med videregående uddannelser.

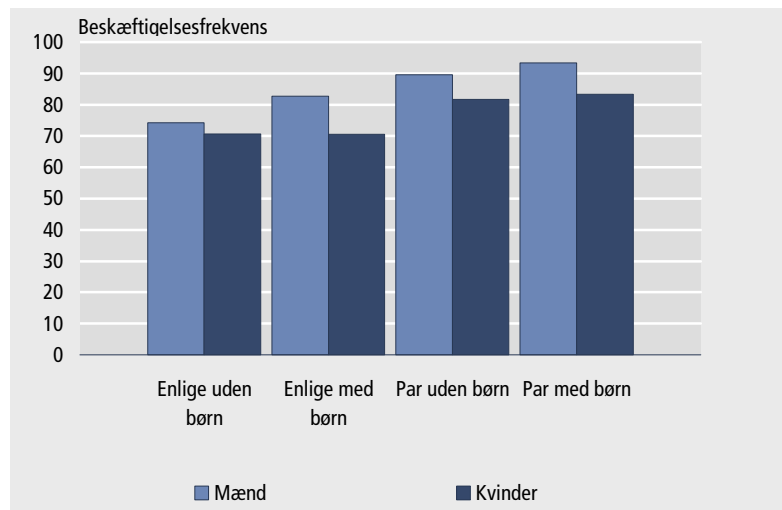
Figur 3 **Beskæftigelsesfrekvens blandt 30-66 årige, fordelt på køn og uddannelse**

Stor forskel på enlige mødre og fædres beskæftigelsesfrekvenser

Mænd og kvinder i par med børn har de højeste beskæftigelsesfrekvenser. Dette fremgår af figur 4. Enlige mænd uden børn har den laveste beskæftigelsesfrekvens af mændene, mens det er enlige mødre, der har den laveste beskæftigelsesfrekvens blandt kvinderne og i hele gruppen. Samtidig er den største forskel mellem mænd og kvinders beskæftigelsesfrekvens i gruppen af enlige mødre og fædre. Enlige fædre er i langt højere grad i beskæftigelse end enlige mødre. Generelt kan man se, at forælderrollen – uanset eksistensen af en partner – hænger sammen med større forskelle mellem mænd og kvinders beskæftigelsesfrekvenser.

Figur 4 Beskæftigelsesfrekvens blandt 30-54 årige, fordelt på køn og familietype

1.2 Ledighedsprocenter

Kvinder har højest ledighedsprocent uanset alder

Uanset alder er en større andel af kvinderne end mændene ledige. Tabel 3 viser ledighedsprocenten¹ for mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. For både mænd og kvinder gælder det, at 30-54 årige har den laveste ledighedsprocent og at 15-29 årige har den højeste ledighedsprocent.

Tabel 3 Ledighedsprocent fordelt på køn og alder

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd	7,6	4,0	4,5	5,0
Kvinder	9,2	5,1	5,2	6,2

Videregående uddannelser betaler sig – for kvinder

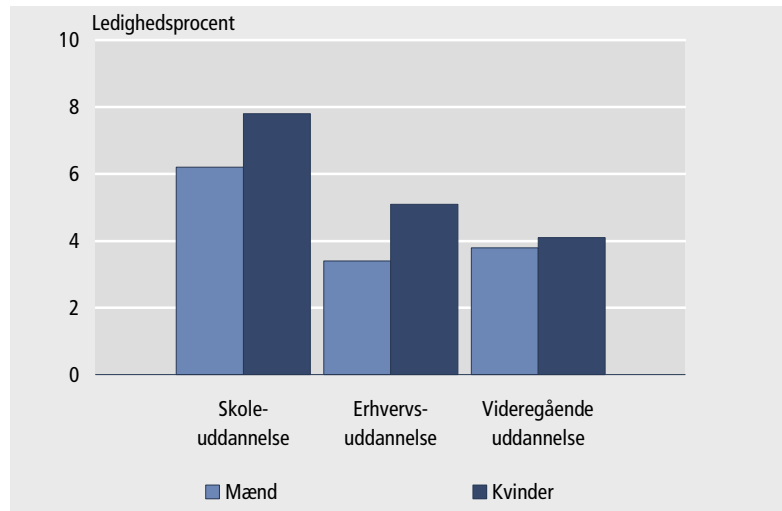
Figur 5 viser sammenhængen mellem ledighedsprocent og uddannelse. For kvinderne gælder det, at jo længere uddannelse, de har, jo lavere ledighedsprocent har de også. For mænd kan det i forhold til ledighedsprocenten bedre betale sig at tage en erhvervsuddannelse, da mænd med erhvervsuddannelser har den laveste ledighedsprocent af alle grupperne.

Forskel mindst ved høj uddannelse

Figur 5 viser også, at uanset hvilket uddannelsesniveau, man kigger på, er kvinders ledighedsprocent højere end mænds, men forskellen er mindst mellem mænd og kvinder med en videregående uddannelse.

¹ For at blive betragtet som ledig i arbejdskraftundersøgelsen skal man være ubeskæftiget i den uge, som interviewet refererer til, have søgt arbejde inden for de sidste fire uger og kunne tiltræde jobbet inden for to uger. Ledighedsprocenten er den andel af arbejdsstyrken, der er ledige.

Figur 5 Ledighedsprocent blandt 30-66 årige, fordelt på køn og uddannelse

1.3 Type af job

I dette afsnit svares der blandt andet på spørgsmålene: Er der flere selvstændige blandt de højtuddannede? Bliver kvinder først topledere, når børnene er flyttet hjemmefra? Arbejder de unge primært i den private eller offentlige sektor? Og har de ældre primært sikre lønmodtagerjob?

Mænd er oftere selvstændige end kvinder

Blandt mænd er andelen af selvstændige mere end dobbelt så stor som blandt kvinderne. Hvor 11,4 pct. af de beskæftigede mænd mellem 15-66 år er selvstændige gælder dette kun 4,2 pct. af kvinderne. Uanset hvilken aldersgruppe, man betragter, er en større andel af mændene selvstændige end det er tilfældet for kvinderne. Dette fremgår af tabel 4, der viser beskæftigelsesstatus i hovedbeskæftigelsen for mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper².

Størst andel af selvstændige blandt de 55-66 årige

For både mænd og kvinder gælder det, at jo højere alder, jo større andel af selvstændige. Blandt de 55-66 årige er ca. hver femte mand selvstændig i hovedbeskæftigelsen mod 6,5 pct. af kvinderne. Det er i denne aldersgruppe, der er størst forskel på andelen af selvstændige mænd og kvinder. Den laveste andel af selvstændige finder man i gruppen af kvinder mellem 15-29 år, hvor kun 1,3 pct. er selvstændige.

² Medarbejdende ægtefæller og ulønnede familiemedlemmer er udeladt af tabellerne, da antallet af observationer for disse grupper er så få, at tallene er behæftet med stor usikkerhed.

Tabel 4 **Beskæftigelsesstatus i hovedbeskæftigelsen fordelt på køn og alder³**

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd				
Selvstændige	3,9	12,2	20,2	11,4
Lønmodtagere	95,8	87,7	79,3	88,3
Kvinder				
Selvstændige	1,3	4,8	6,5	4,2
Lønmodtagere	98,3	94,2	90,5	94,7

Få selvstændige blandt personer med videregående uddannelser

Det højest opnåede uddannelsesniveau har tilsyneladende ikke stor indflydelse på, hvorvidt man er selvstændig eller ej. Af tabel 5 fremgår det dog, at der er relativt færre selvstændige blandt personer med videregående uddannelser. Blandt mændene er det dem, der har en erhvervsuddannelse, der i højest grad er selvstændige, mens det blandt kvinderne er dem med en skoleuddannelse. Den største forskel mellem andelen af mænd og kvinder, der vælger at blive selvstændige findes blandt dem med erhvervsuddannelser.

Tabel 5 **Beskæftigelsesstatus i hovedbeskæftigelsen blandt 30-66 årige, fordelt på køn og uddannelse**

	Selvstændige	Lønmodtagere
	pct.	
Mænd		
Skoleuddannelse	13,9	85,6
Erhvervsuddannelse	15,3	84,5
Videregående uddannelse	11,6	88,2
Kvinder		
Skoleuddannelse	5,8	91,6
Erhvervsuddannelse	5,3	93,2
Videregående uddannelse	4,5	94,7

Mænd i højere grad topledere end kvinder

Andelen af mænd, der er topledere er mere end dobbelt så stor som den er for kvinder. Dette fremgår af en fordeling på arbejdsfunktion (tabel 6). Blandt de 15-66 årige mandlige lønmodtagere er 8,6 pct. topledere mod 3,2 pct. af kvinderne. Uanset hvilken aldersgruppe, man kigger på, er andelen af mænd, der er topledere større end andelen af kvinder.

³ De uoplyste i de forskellige spørgsmål er udeladt. Af denne årsag er det ikke alle tabeller, der summerer op til 100 pct.

Tabel 6 Lønmodtageres arbejdsfunktion fordelt på køn og alder

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd				
Topledere	2,3	10,6	10,7	8,6
Højeste niveau	11,3	21,1	22,9	18,9
Mellemniveau	17,5	20,7	21,3	20,0
Grundniveau	69,0	47,6	45,1	52,5
Kvinder				
Topledere	0,9	4,1	3,0	3,2
Højeste niveau	9,3	16,9	14,8	14,8
Mellemniveau	21,9	32,8	29,2	29,7
Grundniveau	67,8	46,2	53,0	52,3

Færrest topledere blandt 15-29 årige

Blandt mændene findes den største andel af topledere blandt de 55-66 årige, hvor det blandt kvinderne er de 30-54 årige. Dette kan muligvis overraske, da det samtidig er i denne aldersgruppe, man typisk har hjemmeboende børn. At andelen af topledere blandt 55-66 årige kvinder er lavere end blandt 30-54 årige kvinder kan imidlertid skyldes, at mænd og kvinder inden for de seneste 30 år i højere grad er blevet ligestillet på arbejdsmarkedet. Blandt både mænd og kvinder findes den laveste andel af topledere blandt de 15-29 årige, hvilket ikke er overraskende.

Størst andel af lønmodtagere på grundniveau blandt 15-29 årige

Over halvdelen af lønmodtagerne har en arbejdsfunktion på grundniveau, men den højeste andel af lønmodtagere på grundniveau er koncentreret blandt 15-29 årige. For mænd falder andelen af lønmodtagere på grundniveau med alderen, således at den laveste andel findes blandt de 55-66 årige, mens det hos kvinderne er de 30-54 årige, der har den laveste andel lønmodtagere på grundniveau. Igen kan dette have noget at gøre med, at den øgede ligestilling mellem kønnene først er slået igennem i de yngre generationer. Det kan også være et udtryk for, at mænd og kvinder har forskellige karrieremønstre i forhold til alder.

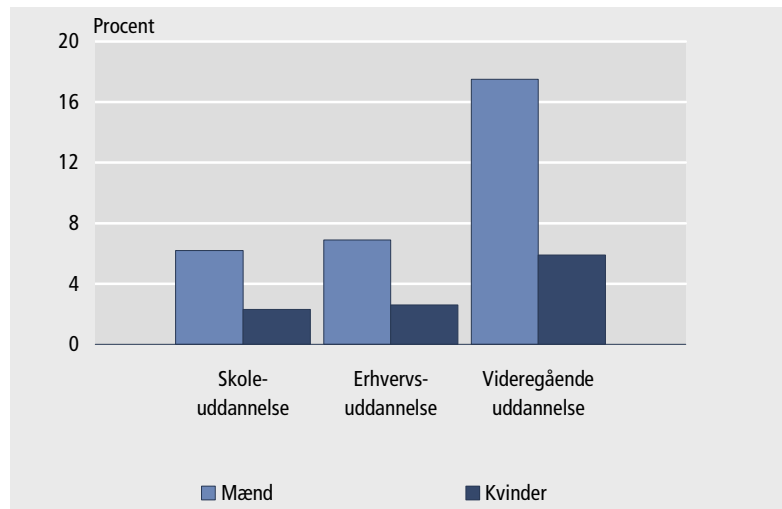
Topledere har videregående uddannelser

For både mænd og kvinder stiger andelen af topledere med uddannelsesniveau. Dette fremgår af figur 6. Blandt mænd og kvinder med videregående uddannelse er andelen, der er topledere mere end dobbelt så stor som blandt mænd og kvinder med erhvervsuddannelser.

Størst forskel blandt mænd og kvinder med videregående uddannelser

Den største forskel mellem andelen af mænd og kvinder, der er topledere findes blandt dem, der har videregående uddannelser. Her er 17,5 pct. af mændene topledere mod 5,9 pct. af kvinderne. Hvor det tidligere er vist, at et højere uddannelsesniveau hænger sammen med større lighed på arbejdsmarkedet gør det modsatte sig gældende i dette tilfælde. Jo højere uddannelse, jo større forskel på andelen af mandlige og kvindelige lønmodtagere, der er topledere.

Figur 6 **Andelen af lønmodtagere, der er topledere, blandt 30-66 årige, fordelt på køn og uddannelse**

Kvinder arbejder i den offentlige sektor ...

Der er stor forskel på, hvilken sektor mænd og kvinder arbejder i. Af tabel 7 fremgår det, at ca. 80 pct. af de beskæftigede mænd mellem 15-66 år arbejder i den private sektor mod kun ca. 50 pct. af de beskæftigede kvinder. Ca. 40 pct. af kvinderne arbejder i den kommunale/amtskommunale sektor mod kun 10 pct. af mændene. I den statslige sektor er der en lige stor andel af mænd og kvinder – 6,5 pct. af de beskæftigede mænd og kvinder. Slår man den statslige og kommunale/amtskommunale sektor sammen til én samlet offentlig sektor kan man se, at kun ca. 17 pct. af mændene arbejder i denne mod ca. 47 pct. af kvinderne. Uanset hvilken aldersgruppe, man kigger på, arbejder kvinderne i større udstrækning i den offentlige sektor end mændene. Forskellen på andelen af mænd og kvinder, der arbejder i den offentlige sektor er størst blandt de 30-54 årige, hvor ca. halvdelen af kvinderne arbejder i den offentlige sektor mod under en femtedel af mændene.

... og det gør de ældre også

Der tegner sig også et billede af en aldrende offentlig sektor. Det fremgår af tabel 7, at 86 pct. af mændene mellem 15-29 år arbejder i den private sektor, hvor det for de 55-66 årige mænd kun er 75 pct. Blandt de 15-29 årige kvinder arbejder ca. 67 pct. i den private sektor mod ca. 44 pct. af kvinderne mellem 55-66 år.

Tabel 7 **Beskæftigede fordelt på køn, alder og sektor**

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd				
Statslig sektor	4,5	6,7	9,0	6,5
Kommunal sektor	8,4	10,6	14,5	10,7
Privat sektor	86,0	81,2	75,0	81,4
Kvinder				
Statslig sektor	4,8	7,1	6,8	6,5
Kommunal sektor	27,1	43,6	47,4	40,1
Privat sektor	66,9	47,5	44,4	51,9

Folk med videregående uddannelser arbejder i den offentlige sektor

Den offentlige sektor er generelt præget af mænd og kvinder med videregående uddannelser. Tabel 8 viser fordelingen på sektor blandt 30-66 årige mænd og kvinder på forskellige uddannelsesniveauer. Blandt mændene vælger de skole- og erhvervsuddannede den private sektor. Kun ca. 11 pct. af disse arbejder i den offentlige sektor mod 33,5 pct. af mændene med videregående uddannelser. Blandt kvinderne er det dem med skoleuddannelser, der i mindst grad arbejder i den offentlige sektor. 35,6 pct. af disse arbejder i den offentlige sektor mod 65,8 pct. af kvinderne med en videregående uddannelse. Forskellen på andelen af mænd og kvinder i den offentlige sektor er størst blandt dem med erhvervsuddannelser.

Tabel 8 **Beskæftigede fordelt på uddannelse og sektor, blandt 30-66 årige**

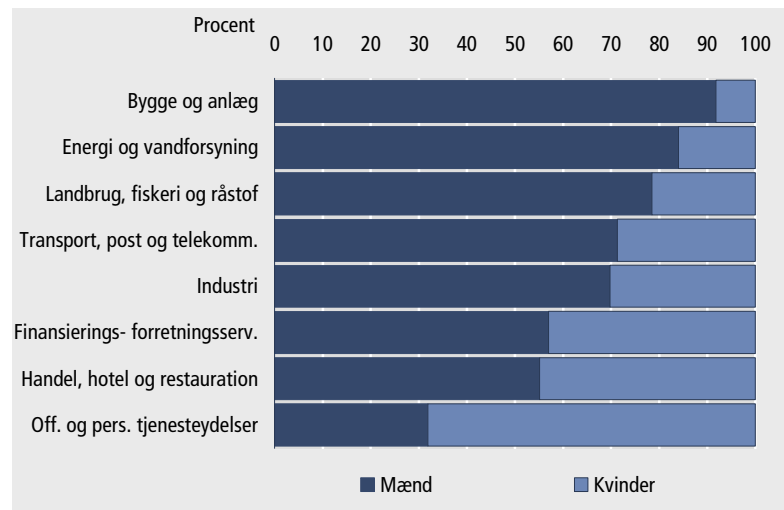
	Offentlig sektor	Privat sektor
	pct.	
Mænd		
Skoleuddannelse	11,5	86,6
Erhvervsuddannelse	11,3	87,7
Videregående uddannelse	33,5	64,5
Kvinder		
Skoleuddannelse	35,6	63,2
Erhvervsuddannelse	44,9	53,8
Videregående uddannelse	65,8	31,7

Kønsopdelt arbejdsmarked

Det kønsopdelte arbejdsmarked er illustreret i figur 7, der viser en fordeling på køn og branche blandt 15-66 årige. Mænd udgør mere end 70 pct. af de ansatte i: Landbrug/fiskeri/råstof, Energi/vandforsyning, Bygge-/anlægsvirksomhed og Transport/post/telekommunikation, mens kvinder udgør mere end 70 pct. af de ansatte i Offentlige og personlige tjenesteydelser. De brancher, hvor der i højest grad arbejder både mænd og kvinder, er: Handel/hotel/restauration samt Finansieringsvirksomhed/forretningsservice.

Andel af beskæftigede fordelt på køn og branche

Figur 7

Tabel 9 viser antallet af ansatte i de forskellige brancher.

Tabel 9 Antal beskæftigede fordelt på køn og branche

Branche	Mænd	Kvinder
	1.000 personer	
Landbrug, fiskeri mv.	69	19
Industri	308	133
Energi- og vandforsyning	12	2
Bygge- og anlægsvirksomhed	165	15
Handel, hotel, restauration	255	208
Transport, post og telekomm.	134	54
Finansieringsvirk., forr.service mv.	188	142
Offentl. og personlige tjenesteyd.	314	670
Uoplyst erhverv	3	2

1.4 Arbejdstid

Tre gange så stor andel af kvinder på deltid som mænd

Hvor ca. hver tiende af mændene mellem 15-66 år arbejder på deltid gælder dette ca. en tredjedel af kvinderne. Der er således tre gange så stor en andel af kvinder på deltid, som der er mænd. I alle aldersgrupper er der en langt større andel af kvinder på deltid end mænd. Dette fremgår af tabel 10, der viser andelen af mænd og kvinder på henholdsvis heltid og deltid i forskellige aldersgrupper.

Størst forskel på andelen på deltid blandt de 30-54 årige

Både blandt mænd og kvinder er den laveste andel på deltid i aldersgruppen 30-54 år, hvor den højeste er blandt de 15-29 årige. At de unge i højere grad er på deltid er ikke overraskende, da der er mange studerende i denne gruppe. Den største forskel mellem andelen af mænd og

kvinder på deltid finder man i aldersgruppen 30-54 år, hvor andelen af kvinder på deltid er mere end seks gange så stor som andelen af mænd på deltid.

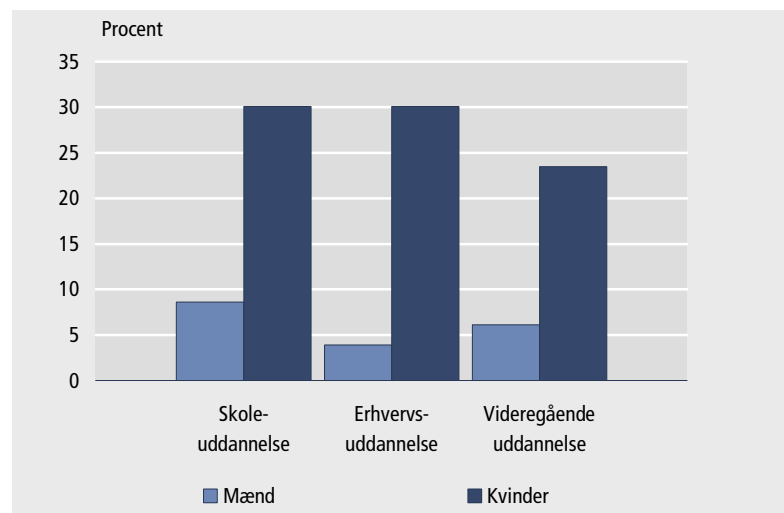
Tabel 10 Hel- og deltidsbeskæftigelse fordelt på køn og alder

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd				
Heltid	71,6	96,0	88,7	88,8
Deltid	28,4	3,9	11,2	11,1
Kvinder				
Heltid	53,4	73,7	65,9	67,6
Deltid	46,5	26,2	33,8	32,3

Kvinder med videregående uddannelse mindst på deltid

En analyse af andelen af deltidsbeskæftigelse og uddannelsesniveau viser, at den største andel på deltid findes blandt mænd og kvinder med skoleuddannelser. Blandt erhvervsuddannede kvinder er andelen på deltid dog lige så høj som blandt skoleuddannede kvinder. Dette fremgår af figur 8, der viser andelen af 30-66 årige mænd og kvinder på deltid på forskellige uddannelsesniveauer. Kvinder med videregående uddannelser har den laveste andel af deltidsbeskæftigelse blandt kvinderne, mens det blandt mændene er dem med erhvervsuddannelser. Uanset hvilket uddannelsesniveau, man fokuserer på, er en langt større andel af kvinderne deltidsbeskæftigede end mændene. Den største forskel på andelen af deltidsbeskæftigede findes blandt mænd og kvinder med erhvervsuddannelser. Blandt disse er ca. 30 pct. af kvinderne på deltid mod ca. 4 pct. af mændene.

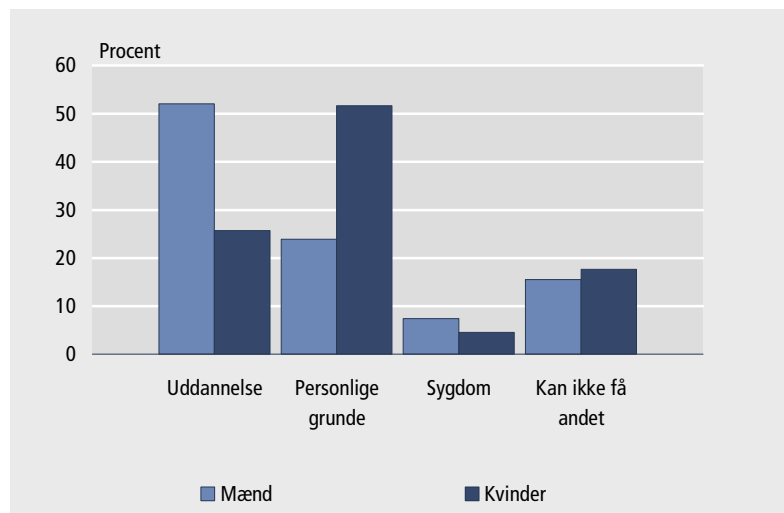
Figur 8 Andelen af deltidsbeskæftigede blandt 30-66 årige, fordelt på køn og uddannelse

Forskel på grunden til, at mænd og kvinder er på deltid

Blandt kvinderne er over halvdelen på deltid, fordi de enten passer børn/familiemedlemmer eller fordi de ikke ønsker at arbejde på fuld tid. Figur 9 viser forskellige årsager til at være på deltid blandt 15-66 årige mænd og kvinder. Kategorien ”personlige grunde” dækker personer, der er på deltid, fordi de passer børn eller syge familiemedlemmer og personer, der ikke ønsker andet end deltid. Over halvdelen af mændene er på deltid, fordi de er under uddannelse. Som det også fremgår af tabel 10 er deltidsbeskæftigelse for mænd typisk et ungdomsfænomen, mens kvinder i højere grad forbliver på deltid – også i de ældre aldersgrupper. Der er lidt flere kvinder end mænd, der er på deltid, fordi de ikke kan få fuld tid.

Figur 9 Årsager til deltidsbeskæftigelse fordelt på køn

Primært unge, der arbejder mellem 1-15 timer om ugen

Tabel 11 viser fordelingen på normal ugentlig arbejdstid blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Det ses tydeligt, at det primært er de unge, der arbejder få timer. Hvor ca. en femtedel af mændene og en tredjedel af kvinderne mellem 15-29 år arbejder mellem 1-15 timer om ugen er dette kun tilfældet for 1,1 pct. af mændene og 2,5 pct. af kvinderne mellem 30-54 år. Blandt både mænd og kvinder er det dem mellem 30-54 år, der arbejder mest. 96,1 pct. af mændene mellem 30-54 år og 85,0 pct. af kvinderne arbejder minimum 30 timer om ugen.

Mænd arbejder mere end kvinder

Uanset hvilken aldersgruppe, man kigger på, er der en større andel af mænd end kvinder, der arbejder 30 timer om ugen eller derover. Den største forskel findes dog i den yngste aldersgruppe, hvor 72,7 pct. af mændene arbejder 30 timer om ugen eller derover mod 58,2 pct. af kvinderne.

Størst forskel på dem, der arbejder meget blandt de ældre

Blandt dem, der arbejder mere end 37 timer om ugen er der størst forskel på mænd og kvinder i aldersgruppen 55-66 år. 37,3 pct. af mændene i denne aldersgruppe arbejder mere end 37 timer om ugen mod 15,6 pct. af kvinderne.

Tabel 11 Normal ugentlig arbejdstid fordelt på køn og alder

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd				
1-15 timer	22,1	1,1	5,1	6,9
16-29 timer	4,6	2,2	4,0	3,0
30-36 timer	4,4	4,3	5,5	4,5
37 timer	44,9	48,5	46,7	47,3
38 timer og derover	23,4	43,3	37,3	37,5
Kvinder				
1-15 timer	32,2	2,5	7,1	10,5
16-29 timer	8,8	11,9	16,8	11,8
30-36 timer	12,5	24,2	22,6	21,1
37 timer	34,7	42,3	36,8	39,6
38 timer og derover	11,0	18,5	15,6	16,2

Mindst forskel blandt mænd og kvinder med videregående uddannelser

Blandt mændene arbejder de erhvervsuddannede mest, mens det blandt kvinderne er dem med en videregående uddannelse. Tabel 12 viser fordelingen på normal ugentlig arbejdstid på forskellige uddannelsesniveauer blandt 30-66 årige mænd og kvinder. 95,2 pct. af mændene med erhvervsuddannelser arbejder mere end 30 timer om ugen og 80,6 pct. af kvinderne med videregående uddannelser arbejder mere end 30 timer om ugen. Den mindste forskel på andelen af mænd og kvinder, der arbejder mere end 30 timer om ugen findes blandt dem med videregående uddannelser.

Personer med videregående uddannelser arbejder flest timer

Tabel 12 viser også, at det er relativt almindeligt for personer med videregående uddannelser at arbejde mere end 40 timer om ugen. 38,3 pct. af mændene og 13,8 pct. af kvinderne med en videregående uddannelse arbejder minimum 41 timer om ugen.

Tabel 12 Normal ugentlig arbejdstid blandt 30-66 årige, fordelt på køn og uddannelse

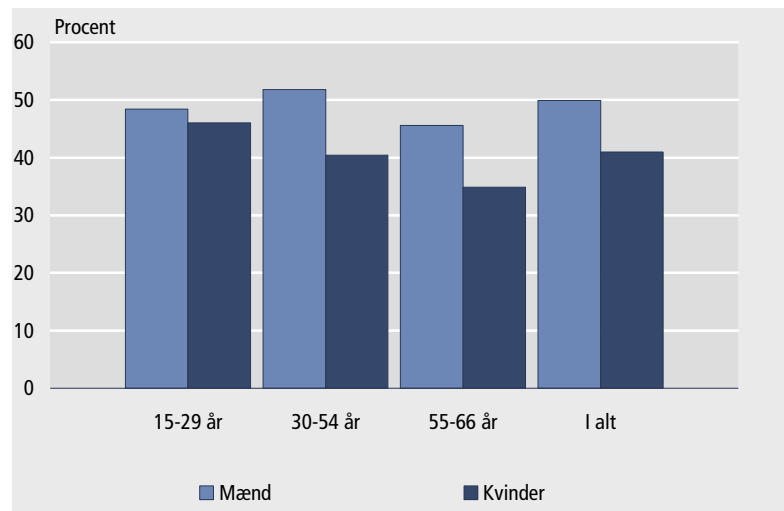
	1-30 timer	31-40 timer	41 timer og derover
	pct.		
Mænd			
Skoleuddannelse	8,9	65,7	24,2
Erhvervsuddannelse	4,1	67,3	27,9
Videregående udd.	6,2	54,8	38,3
Kvinder			
Skoleuddannelse	29,2	59,1	10,7
Erhvervsuddannelse	26,6	62,3	10,5
Videregående udd.	18,6	66,8	13,8

1.5 Arbejde på atypiske tidspunkter

Mænd arbejder i højere grad om aftenen end kvinder

Aftenarbejde er mere almindeligt for mænd end kvinder. Figur 10 viser andelen af mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, der angiver at arbejde om aftenen regelmæssigt eller af og til. Blandt de 15-66 årige mænd arbejder ca. halvdelen regelmæssigt eller af og til om aftenen mod ca. 40 pct. af kvinderne. Blandt kvinderne er det de 15-29 årige, der hyppigst arbejder om aftenen, mens det blandt mændene er de 30-54 årige. I alle aldersgrupperne har mænd i højere grad arbejdet om aftenen end kvinder, men forskellen er størst blandt de 55-66 årige.

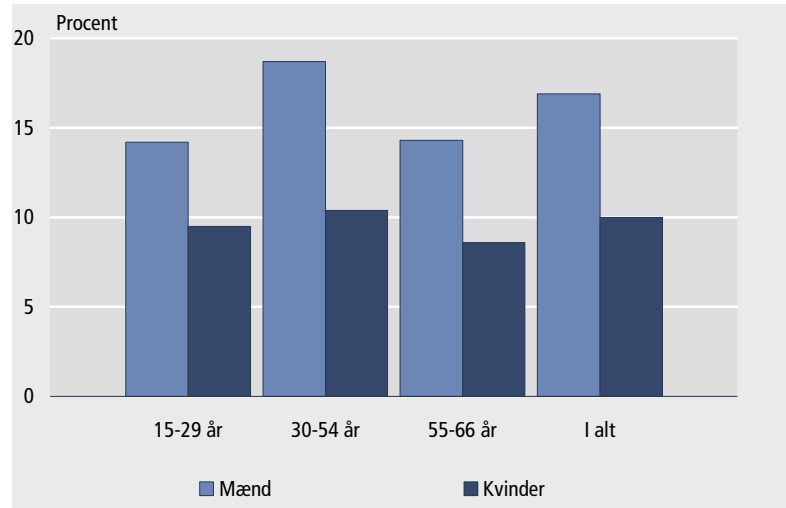
Figur 10 **Andelen af de beskæftigede, der arbejder om aftenen, fordelt på køn og alder**

Mænd arbejder i højere grad om natten end kvinder

Det er ligeledes mere almindeligt for mænd at arbejde om natten. Af figur 11 fremgår det, at ca. 17 pct. af mændene regelmæssigt eller af og til arbejder om natten, mens dette kun er tilfældet for ca. 10 pct. af kvinderne. Blandt både mænd og kvinder er det især de 30-54 årige, der har arbejdet om natten. I alle aldersgrupper har mænd i højere grad natarbejde end kvinder, men den største forskel på andelen, der arbejder nat, er blandt de 30-54 årige.

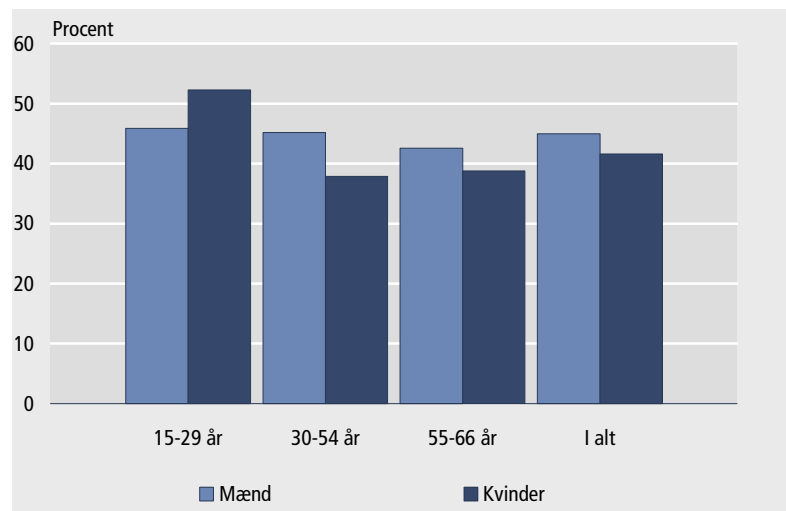
Figur 11 Andelen af de beskæftigede, der arbejder om natten, fordelt på køn og alder

Høj andel af unge kvinder arbejder om lørdagen

En stor andel af de unge kvinder arbejder om lørdagen. Som det fremgår af figur 12 arbejder over halvdelen af de 15-29 årige kvinder regelmæssigt eller af og til om lørdagen. Bortset fra denne aldersgruppe arbejder mænd dog i højere grad om lørdagen end kvinder, men forskellen er ikke stor. 45 pct. af mændene mellem 15-66 år arbejder regelmæssigt eller af og til om lørdagen mod 41,6 pct. af kvinderne. Den største forskel mellem andelen af mænd og kvinder, der arbejder om lørdagen er blandt de 30-54 årige.

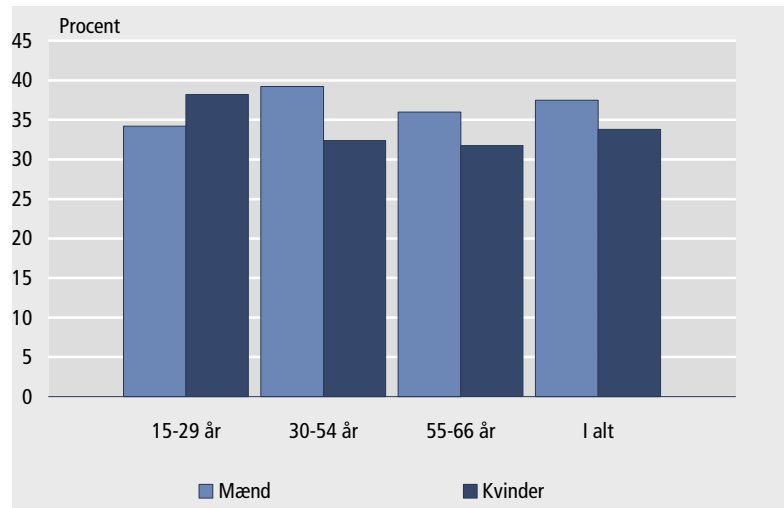
Figur 12 Andelen af de beskæftigede, der arbejder om lørdagen, fordelt på køn og alder

Størst forskel i arbejde om søndagen blandt de 30-54 årige

Blandt de 15-29 årige arbejder kvinderne i højere grad om søndagen end mændene, mens det blandt de 30-54 årige og de 55-66 årige er omvendt. I figur 13 kan man se, at 37,5 pct. af mændene mellem 15-66 år arbejder om søndagen - regelmæssigt eller af og til - mod 33,8 pct. af kvinderne. Den største forskel på andelen af mænd og kvinder, der arbejder om søndagen er mellem de 30-54 årige.

Figur 13 Andelen af de beskæftigede, der arbejder om søndagen, fordelt på køn og alder

30-54 årige kvinder har normale arbejdstider

Opsummerende kan man sige, at hvor de 15-29 årige kvinder arbejder lørdag og søndag i højere grad end mændene, er det omvendt, når man kigger på de 30-54 årige. Dette kan hænge sammen med, at det typisk er i denne periode, man stifter familie og kvinderne går måske derfor efter mere stabile, "normale" jobs, hvor deres arbejdstid stemmer overens med de pasningsmuligheder, der er. At forskellen mellem mænd og kvinder i forbindelse med arbejde om aftenen og på lørdage og søndage er størst blandt de 30-54 årige kunne da også tyde på, at kvinderne overgår til mere normale arbejdstider, når de får børn. Det samme gør sig ikke gældende for mændene, der i højere grad arbejder aften og nat som 30-54 årige end som 15-29 årige.

1.6 Fleksibilitet i arbejdet

I dette afsnit besvares disse spørgsmål blandt andet: Har kvinder i højere grad flekstid end mænd? Arbejder mænd oftere hjemme end kvinder?

Større andel af mænd med flekstid end kvinder

Mænd har i højere grad mulighed for selv at planlægge deres arbejdstid end kvinder, da knap en tredjedel af de beskæftigede mænd mellem 15-66 år har flekstid, hvor det for kvinder er knap en fjerdedel. Muligheden for flekstid kan naturligvis hænge sammen med, hvilke brancher, man arbejder i og hvilken arbejdsfunktion, man har.

Familieperioden er også flekstidsperioden

Tabel 13 viser fordelingen mellem fast tid og flekstitid på alder og køn. For både mænd og kvinder gælder det, at 15-29 årige i mindst grad har flekstitid, mens de 30-54 årige i højest grad har denne mulighed. Da perioden mellem 30-54 år typisk også er perioden, hvor man har hjemmeboende børn, er der måske også i højere grad brug for selv at kunne planlægge sin arbejdstid i denne periode. Hvorvidt man har denne mulighed hænger dog sammen med hvilken type ansættelsesforhold, man har. Uanset alder har en større andel af mændene flekstitid end kvinderne, men den største forskel mellem andelen af mænd og kvinder, der har flekstitid ses blandt de 55-66 årige.

Tabel 13 Faste tider eller flekstitid blandt beskæftigede, fordelt på køn og alder

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd				
Faste tider	80,2	65,9	67,7	69,8
Flekstitid	19,6	33,6	31,8	29,7
Kvinder				
Faste tider	82,8	73,1	76,1	76,0
Flekstitid	16,7	26,6	23,5	23,7

Stor forskel på andelen med flekstitid blandt personer med videregående uddannelser

Det er især personer med en videregående uddannelse, der har flekstitid. Hvor ca. halvdelen af mændene og en tredjedel af kvinderne med videregående uddannelser har flekstitid gælder dette kun ca. hver femte mand og hver sjette kvinde med en skoleuddannelse, som det højeste opnåede uddannelsesniveau. Dette fremgår af tabel 14. En større andel af mændene end kvinderne har flekstitid uanset uddannelsesniveau, men forskellen er klart størst for mænd og kvinder med videregående uddannelser, hvor mere end halvdelen af mændene har flekstitid mod kun lidt under en tredjedel af kvinderne.

Tabel 14 Faste tider eller flekstitid blandt 30-66 årige beskæftigede, fordelt på køn og uddannelse

	Faste tider	Flekstitid
	pct.	
Mænd		
Skoleuddannelse	79,5	19,4
Erhvervsuddannelse	73,8	25,8
Videregående uddannelse	48,2	51,2
Kvinder		
Skoleuddannelse	83,0	16,4
Erhvervsuddannelse	74,6	25,2
Videregående uddannelse	68,7	31,0

*Enlige fædre
i højest grad
på flekstid*

Som det tidligere er vist synes forskellen mellem mænd og kvinders arbejdsliv at blive forøget, når de får børn. Blandt mændene er det i højest grad de enlige fædre, der har flekstid, mens det for kvinderne er de enlige uden børn. Hvor ca. 37 pct. af de enlige fædre har flekstid har kun ca. 26 pct. af de enlige mødre flekstid. Den største forskel mellem mænd og kvinder med hensyn til flekstid er derfor blandt de enlige mødre og fædre. Da muligheden for at planlægge sin egen arbejdstid antages at være et gode, som særligt enlige mødre og fædre har brug for, ser vi altså, at enlige fædre har en fordel på arbejdsmarkedet i forhold til enlige mødre. For begge køn gælder det, at personer i par uden børn i mindst grad har flekstid. Den mindste forskel mellem andelen på flekstid findes blandt enlige mænd og kvinder uden børn.

Tabel 15 Faste tider eller flekstid blandt 30-54 årige beskæftigede, fordelt på køn og familietype

	Mænd		Kvinder	
	Faste tider	Fleks-tid	Faste tider	Fleks-tid
	pct.			
Enlige uden børn	68,9	30,2	71,1	28,1
Enlige med børn	61,6	37,2	73,6	26,3
Par uden børn	69,6	29,7	74,5	25,2
Par med børn	63,4	36,2	72,7	27,0

*Mænd arbejder
oftere hjemme
end kvinder*

Ca. en fjerdedel af mændene mellem 15-66 år arbejder regelmæssigt eller af og til hjemme mod ca. en femtedel af kvinderne. Dette fremgår af tabel 16. I alle aldersgrupperne arbejder en større andel af mændene end kvinderne hjemme. Af mændene er det især de 55-66 årige, der arbejder hjemme, mens det hos kvinderne er de 30-54 årige. De 15-29 årige arbejder i mindst grad hjemme. Den største forskel på andelen af mænd og kvinder, der arbejder hjemme regelmæssigt eller af og til, er blandt de 55-66 årige, hvor ca. en tredjedel af mændene arbejder hjemme mod kun ca. en femtedel af kvinderne.

Tabel 16 Andelen af de beskæftigede, der arbejder hjemme, fordelt på køn og alder

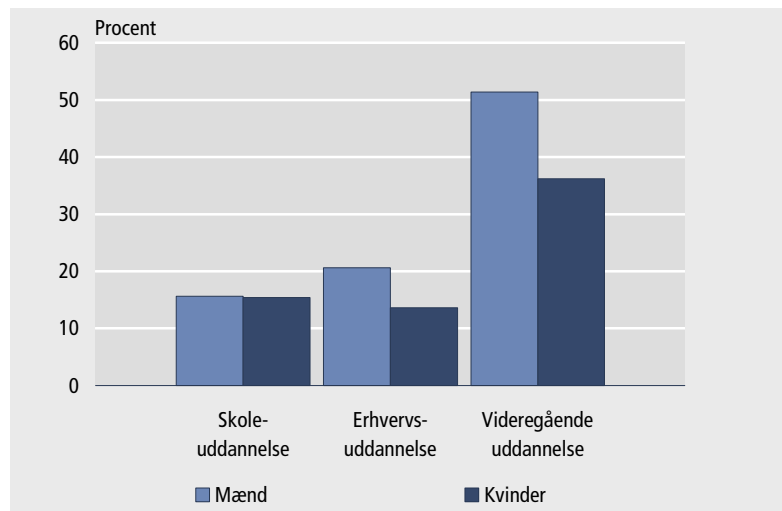
	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
		pct.		
Mænd	11,6	29,4	31,3	25,4
Kvinder	7,6	23,2	19,3	18,8

*Personer med
videregående
uddannelser
arbejder hjemme*

Mænd arbejder, uanset uddannelsesniveau, oftere hjemme end kvinder. Den relative forskel er størst blandt mænd og kvinder med en erhvervsuddannelse. Dette fremgår af figur 14, der også viser, at de personer, der i højest grad arbejder hjemme, har videregående uddannelser.

Blandt mændene arbejder de skoleuddannede i mindst grad hjemme, mens det blandt kvinderne er de erhvervsuddannede.

Figur 14 Andelen, der arbejder hjemme blandt 30-66 årige beskæftigede, fordelt på køn og uddannelse

Enlige med børn arbejder i højest grad hjemme

Noget tyder på, at hjemmearbejde er et redskab, der anvendes til at få familielivet til at hænge sammen. Det fremgår af tabel 17, at enlige fædre og mødre hyppigst arbejder hjemme. Det skal dog understreges, at forekomsten af hjemmearbejde ikke nødvendigvis kun er at betragte som et udtryk for et fleksibelt arbejdsliv. I stedet for at betyde frihed til selv at planlægge, hvor arbejdet skal udføres, kan det også være et udtryk for, at arbejdet er rykket ind i privatsfæren. Kvinder i par uden børn og enlige mænd uden børn har den laveste andel af hjemmearbejde blandt henholdsvis kvinder og mænd. Uanset hvilken familietype, man kigger på, arbejder en større andel af mændene end kvinderne hjemme. Den største forskel på mænd og kvinders hjemmearbejde findes blandt de enlige mødre og fædre. Den mindste forskel er blandt de enlige uden børn.

Tabel 17 Andelen, der arbejder hjemme blandt 30-54 årige beskæftigede, fordelt på køn og familietype

	Mænd	Kvinder
	pct.	
Enlige uden børn	23,2	21,7
Enlige med børn	36,1	25,2
Par uden børn	27,9	21,3
Par med børn	31,9	24,2

1.7 Midlertidig eller fast ansættelse

Større andel af kvinder med midlertidig ansættelse

En større andel af kvinderne end mændene er i midlertidig ansættelse. 8,5 pct. af de mandlige lønmodtagere mellem 15-66 år er i midlertidig ansættelse mod 10,3 pct. af de kvindelige lønmodtagere. Tabel 18 viser fordelingen mellem midlertidige og faste ansættelser på aldersgrupper. Af denne fremgår det tydeligt, at midlertidige ansættelser hovedsageligt er et ungdomsfænomen. Andelen af 15-29 årige lønmodtagere i midlertidige ansættelser er ca. fire gange så stor som andelen af 55-66 årige lønmodtagere i midlertidige ansættelser. Blandt de 15-29 årige er en lidt større andel af mændene end kvinderne i midlertidige ansættelser, mens der blandt de 30-54 årige og 55-66 årige er en større andel kvinder i midlertidige ansættelser.

Størst forskel på mænd og kvinder mellem 30-54 år

Forskellen mellem andelen af mænd og kvinder i midlertidige ansættelser er størst i alderen 30-54 år, hvilket for de fleste er den periode, hvor der stiftes familie. I denne aldersgruppe er andelen af kvindelige lønmodtagere i midlertidige ansættelser næsten dobbelt så stor som andelen af mandlige lønmodtagere i midlertidige ansættelser. Således ser vi igen, at forskellene mellem mænd og kvinders arbejdsliv er størst i den aldersgruppe, hvor der stiftes familie. For kvinderne er det de 55-66 årige, der har den laveste andel af midlertidige ansættelser, mens det for mændene er de 30-54 årige.

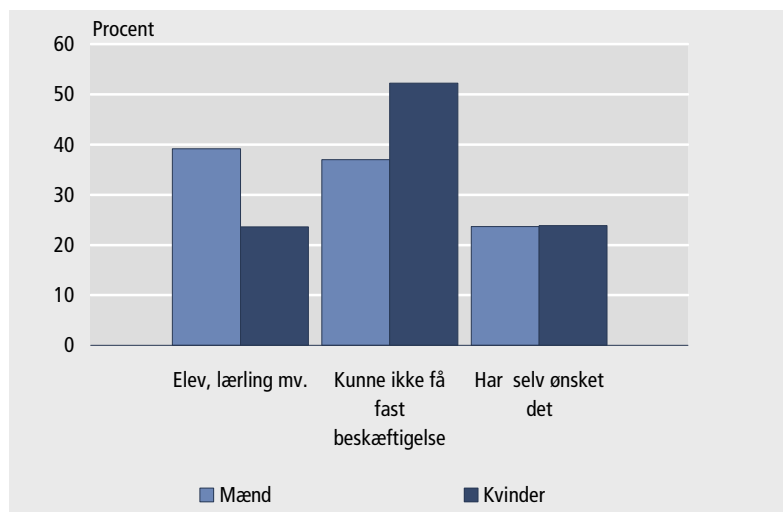
Tabel 18 **Midlertidig eller fast ansættelse blandt beskæftigede, fordelt på køn og alder**

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd				
Midlertidig	21,5	3,7	4,3	8,5
Fast	78,5	96,1	95,6	91,4
Kvinder				
Midlertidig	21,0	7,0	5,2	10,3
Fast	78,8	92,9	94,8	89,6

Kvinder i højere grad i ufrivillig midlertidig ansættelse

En midlertidig ansættelse er imidlertid ikke nødvendigvis et udtryk for en marginal tilknytning til arbejdsmarkedet. Hvis denne type ansættelse er noget, man selv har ønsket, kan det snarere betragtes som et udtryk for et fleksibelt arbejdsliv. Figur 15 viser årsagerne til midlertidig ansættelse blandt 15-66 årige lønmodtagere. Af denne fremgår det, at ca. en fjerdedel af både de mandlige og kvindelige lønmodtagere er i midlertidig ansættelse, fordi de selv har ønsket det. Andelen, der er i midlertidig ansættelse, fordi de ikke kunne få andet er imidlertid noget højere, især for kvinderne. Over halvdelen af kvinderne er i midlertidige ansættelser, fordi de ikke kan få andet mod lidt over en tredjedel af mændene. Kvinders midlertidige ansættelser er derfor i højere grad ufrivillige end mænds.

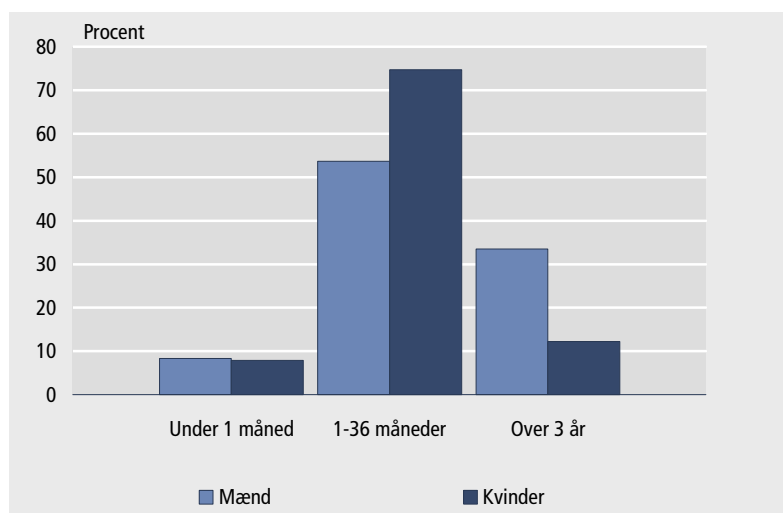
Figur 15 Årsager til midlertidig ansættelse fordelt på køn

Mænd i højere grad i langvarige ansættelser

Endelig kan længden af ansættelsesperioden sige noget om stabiliteten i ansættelsen. Lange ansættelsesforhold kan ses som et udtryk for et stabilt arbejdsliv. Hvor ca. en tredjedel af mændenes midlertidige ansættelsesforhold varer i 3 år eller mere, gælder dette kun for ca. hver ottende kvinde. Dette fremgår af figur 16.

Figur 16 Længden af ansættelsesperioden fordelt på køn

1.8 Rekrutteringen af jobbet

I dette afsnit besvares spørgsmål som: Får de højtuddannede oftest job gennem netværk? Får unge primært job gennem jobannoncer? Hvordan får mænd og kvinder typisk job?

Kvinder får i højere grad jobbet anvist

De personer, der er startet på arbejdspladsen inden for de sidste 2 år bliver spurgt om de fik jobbet anvist eller selv fandt det. At få det anvist kan fx være af kommunen, arbejdsformidlingen eller et vikarbureau. Som det fremgår af tabel 19 får kvinder i højere grad jobbet anvist end mænd. 9,4 pct. af kvinderne mellem 15-66 år har fået jobbet anvist mod kun 6,3 pct. af mændene. Uanset hvilken aldersgruppe, man kigger på, får en højere andel af kvinderne jobbet anvist.

Forskellen størst blandt de 30-54 årige

Både blandt mænd og kvinder er det mest almindeligt for 55-66 årige at få jobbet anvist. Blandt kvinderne får de 15-29 årige i mindst grad jobbet anvist, mens det blandt mændene er de 30-54 årige. Forskellen på andelen af mænd og kvinder, der får anvist jobbet er størst blandt de 30-54 årige, hvor lidt mere end en dobbelt så stor andel af kvinderne som mændene får jobbet anvist.

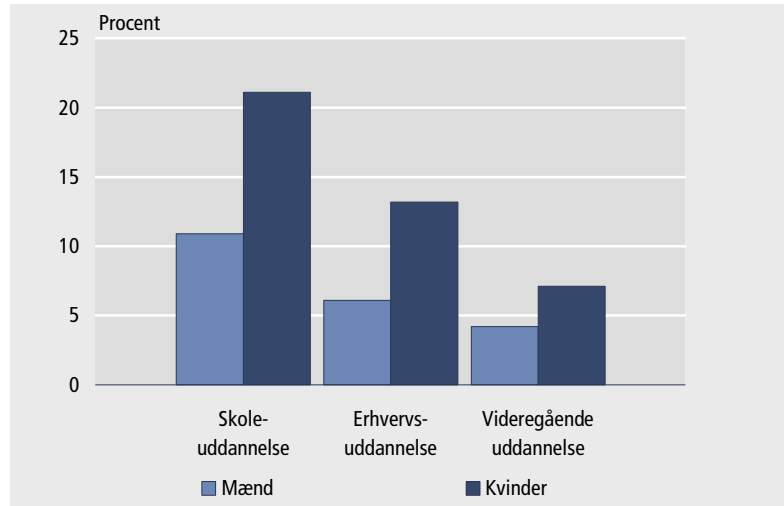
Hvordan man fik jobbet, fordelt på køn og alder

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd				
Anvist	6,3	5,7	9,7	6,3
Fandt det selv/Startede egen virksomhed	93,7	94,3	90,2	93,7
Kvinder				
Anvist	6,6	11,9	15,8	9,4
Fandt det selv/Startede egen virksomhed	93,4	88,1	83,1	90,5

Jo højere uddannelse, i jo højere grad finder man selv jobbet

Uanset hvilket uddannelsesniveau, man kigger på, får en større andel af kvinderne end mændene anvist jobbet, men forskellen er mindst blandt mænd og kvinder med videregående uddannelser. Figur 17 viser andelen, der har fået jobbet anvist på forskellige uddannelsesniveauer. Her fremgår det, at jo højere uddannelsesniveau, man har, i jo højere grad finder man selv jobbet. Blandt både mænd og kvinder er der mere end en dobbelt så stor andel af de, der ikke nogen uddannelse udover skoleuddannelse, der får jobbet anvist, som blandt dem med videregående uddannelser.

Figur 17 **Andelen, der fik jobbet anvist blandt 30-66 årige beskæftigede, fordelt på køn og uddannelse**

Mænd opsøger selv jobbet, kvinder svarer på jobannoncer

De, der selv har fundet jobbet bliver spurgt, hvordan de fandt det. Tabel 20 viser de måder, mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper har fået job på. Blandt mænd mellem 15-66 år får den største andel job gennem at annoncere, kontakte virksomheden eller at starte egen virksomhed, mens kvinderne i samme aldersgruppe typisk får job gennem at svare på jobannoncer. Uanset, hvilken aldersgruppe, man kigger på, får kvinder i højere grad job gennem at svare på jobannoncer, mens mænd i højere grad får job gennem bekendte.

De unge bruger netværket til at få job

Af tabel 20 fremgår det også, at det blandt de unge er ganske almindeligt, at man bruger sit netværk til at finde job. Ca. en tredjedel af både mændene og kvinderne mellem 15-29 år har fundet jobbet gennem bekendte. Det skal dog bemærkes, at måden, jobbet rekrutteres på også kan have noget at gøre med, hvilken type ansættelsesforhold, det er. De største andele af jobsøgende, der selv annoncerer, kontakter virksomheden eller starter egen virksomhed findes i aldersgruppen 55-66 år. Blandt mændene oplever især de 30-54 årige at blive kontaktet af arbejdsgiveren, mens dette blandt kvinderne er mere almindeligt for 55-66 årige.

Tabel 20 Jobrekruttering blandt beskæftigede, fordelt på køn og alder

	15-29 år	30-54 år	55-66 år	I alt
	pct.			
Mænd				
Svarede på annonce	20,8	25,6	18,8	22,8
Annoncerede/ kontaktede selv virksomhed/ startede egen virksomhed	30,8	28,4	31,2	29,8
Gennem bekendte	31,8	18,4	18,7	25,1
Blev kontaktet af arbejdsgiver	10,3	22,8	22,4	16,6
Andet	6,3	4,7	8,9	5,8
Kvinder				
Svarede på annonce	25,5	36,0	22,6	30,0
Annoncerede/ kontaktede selv virksomhed/ startede egen virksomhed	30,2	26,3	33,5	28,6
Gennem bekendte	28,5	14,8	12,6	21,8
Blev kontaktet af arbejdsgiver	10,4	15,7	25,0	13,3
Andet	5,5	7,2	6,3	6,3

*Personer med
videregående
uddannelser bruger
de officielle kanaler*

Jo højere uddannelsesniveaue, man har, i jo højere grad får man arbejde igennem at svare på jobannoncer. Tabel 21 viser, at mere end hver tredje mand og kvinde mellem 30-66 år med en videregående uddannelse får job gennem at svare på jobannoncer mod ca. hver syvende mand og hver femte kvinde med en skoleuddannelse. På alle uddannelsesniveauerne får kvinder dog i højere grad job gennem at svare på annoncer end mænd. Blandt både mænd og kvinder falder andelen, der får job gennem bekendte med uddannelsesniveaue.

Tabel 21 **Jobrekruttering blandt 30-66 årige beskæftigede, fordelt på køn og uddannelse**

	Skole- uddannelse	Erhvervs- uddannelse	Videregående uddannelse
	pct.		
Mænd			
Svarede på annonce	14,2	19,6	36,6
Annoncerede/ kontaktede selv virksomhed/ startede egen virksomhed	35,3	32,1	21,4
Gennem bekendte	26,3	17,7	15,5
Blev kontaktet af arbejdsgiver	17,8	25,6	21,3
Andet	6,5	5,0	5,2
Kvinder			
Svarede på annonce	21,1	30,5	44,8
Annoncerede/ kontaktede selv virksomhed/ startede egen virksomhed	37,4	29,0	20,6
Gennem bekendte	15,8	15,2	13,6
Blev kontaktet af arbejdsgiver	16,6	17,4	15,4
Andet	9,2	8,0	5,6

1.9 Underbeskæftigelse

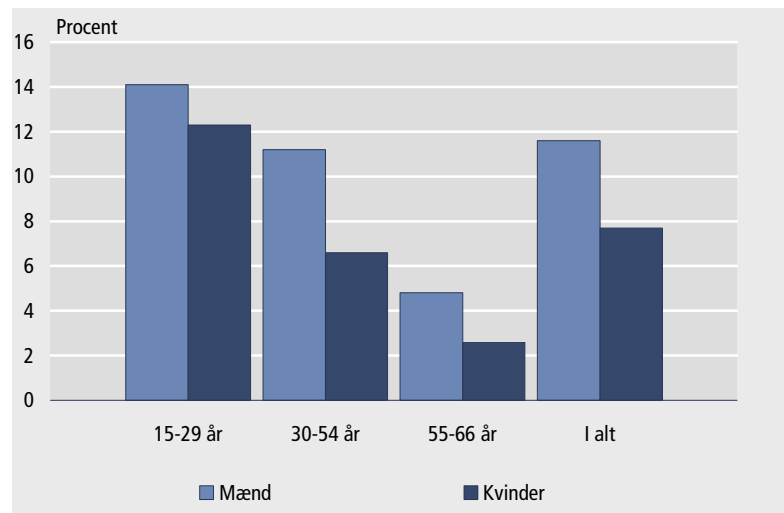
Flest kvinder er underbeskæftigede

Man kan sige, at folk er underbeskæftigede, hvis de ønsker at arbejde mere end de allerede gør. I dette tilfælde er opgørelsen af underbeskæftigelse begrænset til de personer, der arbejder under 37 timer om ugen i deres hovedbeskæftigelse. Der er ca. 41.000 beskæftigede kvinder mellem 15-66 år, der arbejder under 37 timer om ugen i deres hovedbeskæftigelse og angiver, at de gerne ville arbejde mere mod ca. 24.000 mænd. Dette betyder, at 63 pct. af de underbeskæftigede er kvinder. Der er imidlertid også flere kvinder end mænd blandt de personer, der arbejder under 37 timer i deres hovedbeskæftigelse, så når man betragter de relative tal i figur 18 kan man se, at der er 11,6 pct. af de 15-66 årige mænd, der arbejder mindre end 37 timer om ugen i deres hovedbeskæftigelse, der gerne ville arbejde mere mod 7,7 pct. af kvinderne.

Unge er underbeskæftigede

Underbeskæftigelse er hyppigst blandt de unge. Som det fremgår af figur 18 er 14,1 pct. af mændene og 12,3 pct. af kvinderne mellem 15-29 år underbeskæftigede mod 4,8 pct. af mændene og 2,6 pct. af kvinderne mellem 55-66 år. Uanset alder er der en relativt større andel af mændene, der er underbeskæftigede end kvinderne. Den største forskel mellem andelen af beskæftigede mænd og kvinder, der er underbeskæftigede, findes blandt de 55-66 årige.

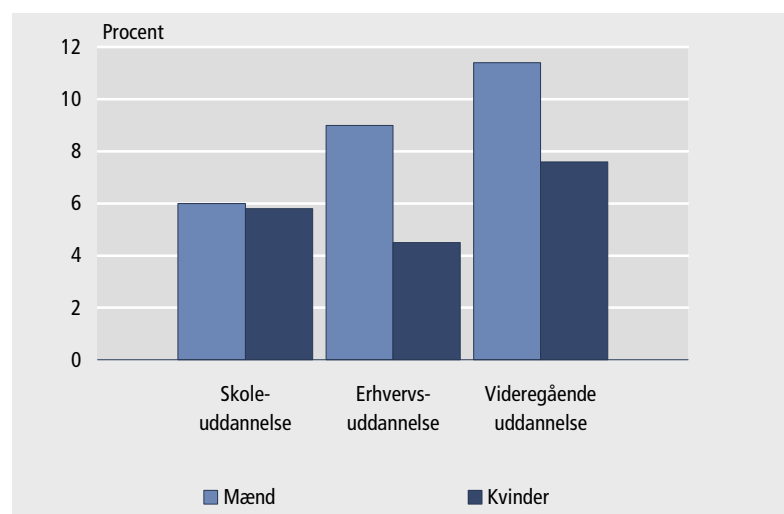
Figur 18 Andelen, der er underbeskæftigede, fordelt på køn og alder

Folk med videregående uddannelser er underbeskæftigede

Fordelt efter uddannelsesniveau er det især personer med videregående uddannelser, der er underbeskæftigede. Figur 19 viser andelen af underbeskæftigede på forskellige uddannelsesniveauer blandt 30-66 årige mænd og kvinder, der arbejder mindre end 37 timer om ugen i deres hovedbeskæftigelse. Uanset uddannelsesniveau er mænd i højere grad underbeskæftigede end kvinder, men forskellen er størst blandt dem med en erhvervsuddannelse. Her ønsker dobbelt så stor en andel af mændene som kvinderne at arbejde mere.

Figur 19 Andelen, der er underbeskæftigede blandt 30-66 årige, fordelt på køn og uddannelse

1.10 Løn

Løngab på 17,5 pct. Mænd tjener i gennemsnit 189 kr. i timen, mens kvinder i gennemsnit tjener 156 kr. i timen⁴. Det betyder, at kvinder tjener 17,5 pct. mindre end mænd for en times arbejde. Forskellen mellem mænds og kvinders løn vil i fortsættelsen blive omtalt som 'løngabet'.

Forskellige faktorer har indflydelse på løngabet Et løngab på 17,5 pct. hænger sammen med det kønsopdelte arbejdsmarked. Som tidligere nævnt arbejder mænd og kvinder i forskellige sektorer og varetager forskellige arbejdsfunktioner. Derudover har kvinder og mænd forskellig uddannelsesbaggrund og vælger forskelligt i relation til arbejde og familieliv.

Mindre løngab i den statslige sektor Der er, som tidligere vist, en overrepræsentation af kvinder i den relativt lavtlønnede kommunale sektor, mens der i den højere lønnede private sektor er en overrepræsentation af mænd. Dette har naturligvis indflydelse på løngabet. Løngabet er i hver enkel sektor for sig således mindre end det samlede løngab for hele arbejdsmarkedet. Af tabel 22 fremgår det dog, at forskellen er relativ stor mellem de enkelte sektorer. Hvor løngabet i den private sektor er på 16 pct., så er løngabet i den statslige sektor på 7,7 pct.

Tabel 22 **Løngab og timeløn fordelt på køn og sektor**

	Timeløn		Løngab pct.
	Mænd	Kvinder	
	Kroner		
Sektor:			
Privat sektor	191,85	161,22	16,0
Statslig sektor	181,65	167,74	7,7
Kommunal sektor	176,19	148,27	15,8

Højere uddannelse - større løngab Som tidligere vist falder forskellen mellem mænd og kvinders erhvervs- og beskæftigelsesfrekvens med stigende uddannelsesniveau. Anderledes ser det ud med løngabet, der vokser med stigende uddannelsesniveau. Af tabel 23 fremgår det, at kvinder med en videregående uddannelse tjener 23,6 pct. mindre end mænd med en videregående uddannelse, mens kvinder med en skoleuddannelse tjener 14,3 pct. mindre end mænd med en skoleuddannelse.

⁴ Lønnen er det, der i lønstatistisk sammenhæng kaldes smalfortjenesten. Smalfortjenesten er et lønbegreb, som er uafhængig af antallet af fraværstimer. Dermed er smalfortjenesten et lønbegreb, der kommer meget tæt på det, som de fleste lønmodtagere forstår ved en timeløn. Smalfortjenesten er i dette tilfælde inklusiv pension, personalegoder og diverse bonusbetalinger.

Tabel 23 Løngab og timeløn blandt 30-66 årige, fordelt på køn og uddannelse

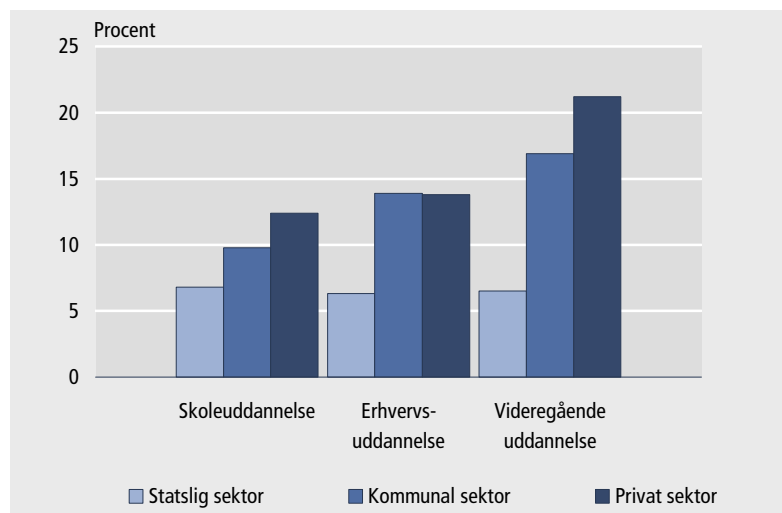
Uddannelse:	Timeløn		Løngab
	Mænd	Kvinder	pct.
	Kroner		
Skoleuddannelse	160,80	137,81	14,3
Erhvervsuddannelse	186,03	153,18	17,7
Videregående uddannelse	240,95	184,02	23,6

Størst forskel blandt de højtuddannede i den private sektor

I figur 20 indgår både uddannelse og sektor. Denne analyse giver et mere nuanceret billede af løngabet på forskellige uddannelsesniveauer. Løngabet er stadig højest mellem de mænd og kvinder, der har videregående uddannelser, men det er primært inden for den kommunale sektor og den private sektor, at lønforskellene optræder. Det er desuden værd at bemærke, at der inden for den statslige sektor er meget lille forskel i løngabene mellem uddannelsesgrupperne.

Løngab blandt 30-66 årige, fordelt på uddannelse og sektor

Figur 20

Arbejdsfunktion inddrages i analysen...

Resultatet i figur 20 giver anledning til yderligere analyser. Blandt andet kan lønforskellene eksistere, fordi en lønmodtager med en høj uddannelse ikke nødvendigvis varetager et job, der kræver et højt kvalifikationsniveau. Af denne årsag er det relevant at inddrage arbejdsfunktion i analysen. Generelt ser lønforskellene i relation til arbejdsfunktion ud som i tabel 24. Der er størst lønforskel mellem kønnene blandt topledere, mens den mindste forskel findes blandt personer med en arbejdsfunktion på grundniveau.

Tabel 24 **Løngab og timeløn fordelt på køn og arbejdsfunktion**

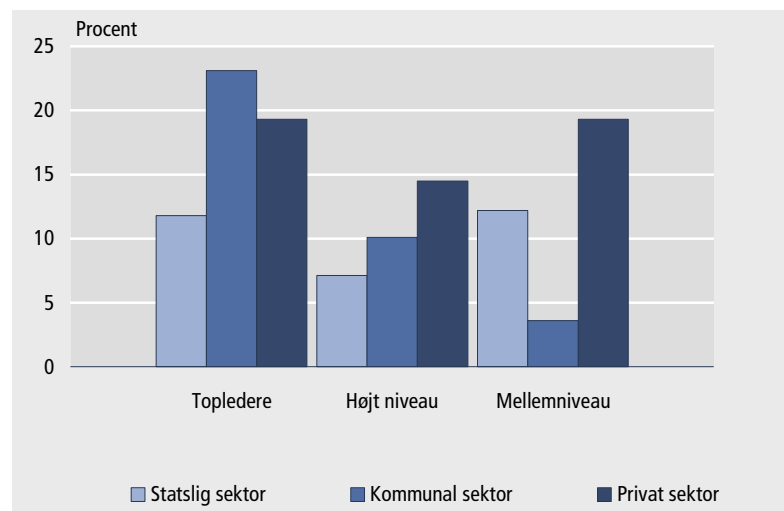
	Timeløn		Løngab pct.
	Mænd	Kvinder	
	kroner		
Topledere	301,89	231,90	23,2
Højt niveau	238,23	200,55	15,8
Mellemniveau	214,71	166,02	22,7
Grundniveau	152,19	135,63	10,9
Andet arbejde	141,33	121,44	14,1

... og er væsentlig for lønnen og løngabet

Det fremgik af figur 20, at løngabet mellem personer med en videregående uddannelse i den kommunale sektor var 16,8 pct. I figur 21 kan vi imidlertid se, at når arbejdsfunktion inddrages i analysen falder løngabet til 3,6 pct. for mænd og kvinder med en videregående uddannelse, der samtidig varetager en arbejdsfunktion på mellemniveau. For personer med en arbejdsfunktion på højt niveau er det 10,1 pct. En stor del af de høje lønforskelle blandt personer med en videregående uddannelse i den kommunale sektor synes derfor at kunne tilskrives forskellen i de arbejdsfunktioner, som mænd og kvinder varetager.

Nogenlunde samme tendens ses for lønmodtagere, der varetager en arbejdsfunktion på højt niveau i den private sektor. For personer med en videregående uddannelse er løngabet i den private sektor 21,2 pct. (figur 20), mens den for personer, der samtidig varetager en arbejdsfunktion, som kræver et højt kvalifikationsniveau er på 14,5 pct.

Figur 21 **Løngab blandt 30-66 årige med en videregående uddannelse, fordelt på arbejdsfunktion og sektor**

Mindre lønforskelle blandt de unge

Som det fremgår af tabel 25 er løngabet mindre blandt de 15-29 årige end de 30-54 årige og de 55-66 årige, specielt når fokus rettes mod de

videregående uddannelser. For personer uden anden uddannelse end skoleuddannelse er forskellen i løngabet mellem aldersgrupperne dog bemærkelsesværdig lille.

Tabel 25 **Løngab fordelt på alder og uddannelse**

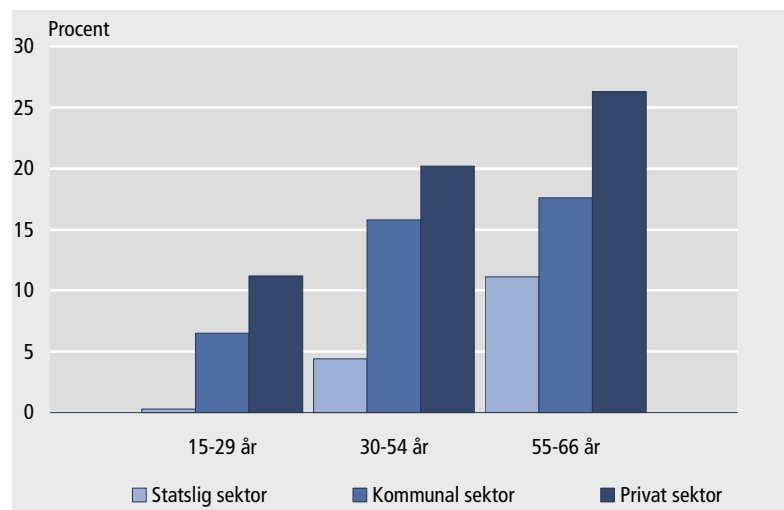
	15-29 år	30-54 år	55-66 år
	Løngab		
Skoleuddannelse	12,6	14,0	15,0
Erhvervsuddannelse	13,2	17,8	16,8
Videregående uddannelse	13,3	23,3	24,5

Stort set ingen forskel mellem unge i den statslige sektor

Af figur 22 fremgår det, at løngabet er væsentligt mindre for de lavere aldersgrupper end for den højeste. Forskellen er stadig højest inden for den private sektor, hvor der blandt de ældste lønmodtagere er en lønforskel på 26,3 pct., mens forskellen stort set ikke eksisterer for den laveste aldersgruppe i den statslige sektor. Dette kan være et udtryk for, at de senere års fokus på lønforskellene mellem mænd og kvinder har haft en positiv indvirkning på unge kvinders løn. Det kan også være et udtryk for, at unge mænd og kvinder starter på nogenlunde samme lønniveau, hvorefter lønforskellene udvides i løbet af karrieren.

Løngab blandt personer med en videregående uddannelse, fordelt på sektor og alder

Figur 22

Mænd med partner og børn tjener mest

Analysen af familietype og løn (tabel 26) afslører flere interessante forhold. Først og fremmest er det værd at bemærke, at det klart laveste løngab på 7,2 pct. findes i gruppen af enlige uden børn. I samme gruppe findes de højest betalte kvinder med en gennemsnitsløn på 167 kr. i timen. De højest betalte mænd derimod findes i gruppen af lønmodtagere i parforhold med børn. Det er også i denne gruppe, at det største løngab findes. En nærliggende forklaring er, at det i parforhold primært er manden, der vælger karrieren, mens kvinder, der ønsker at køre et

karriereforløb gør dette uden partner eller børn. En forklaring, der understøttes af de tidligere beskrevne forskelle i erhvervsfrekvenserne blandt personer, der lever i parforhold med børn.

Tabel 26 **Løngab og timeløn blandt 30-54 årige, fordelt på køn og familietype**

	Timeløn		Løngab
	Mænd	Kvinder	
	kroner		pct.
Enlig uden børn	179,72	166,72	7,2
Enlig med børn	186,58	159,17	14,7
Par uden børn	195,90	160,95	17,8
Par med børn	206,67	161,15	22,0

Enlige fuldtidsansatte kvinder har en relativ høj løn

Tabel 27 kan kaste lidt mere lys over forholdet mellem arbejdsliv og familieliv. Tabellen er yderligere opdelt på fuldtids- og deltidsansatte. Det er interessant at bemærke, at de højest betalte deltidsansatte kvinder er dem, der lever i parforhold med børn, mens det blandt de fuldtidsansatte kvinder stadig er de enlige kvinder uden børn. En forklaring kan her være, at også de veluddannede kvinder, der lever i parforhold med børn i højere grad end kvinder med anden familiestatus vælger familielivet frem for karrieren.

Tabel 27 **Timeløn blandt 30-54 årige, fordelt på køn, familietype og arbejdsomfang**

	Timeløn	
	Mænd	Kvinder
	kroner	
Deltidsansatte		
Enlig uden børn	153,34	140,11
Enlig med børn	158,01	141,24
Par uden børn	163,51	143,07
Par med børn	168,35	146,79
Fuldtidsansatte		
Enlig uden børn	181,18	169,09
Enlig med børn	187,80	161,29
Par uden børn	196,96	163,46
Par med børn	207,84	163,38

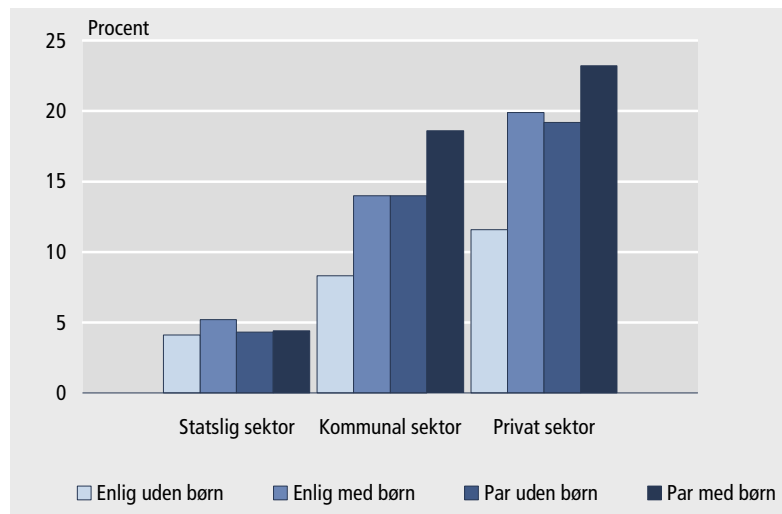
Familietype mindst indflydelse i den statslige sektor

Analysen af sektor og familietype blandt mænd og kvinder med videregående uddannelser viser igen store sektorforskelle. Bemærk den store forskel i spredningen i løngabene mellem de forskellige familietyper på tværs af sektorerne. Af figur 23 fremgår det, at der i den statslige sektor stort set ingen forskel er i aflønningen i relation til hvilken familietype, man tilhører. Derimod er forskellene markante i den private og kommunale sektor. Det er i disse to sektorer umiddelbart meget ufordelagtigt

tigt rent lønmæssigt at være kvinde og have børn, mens mænd med børn rent aflønningsmæssigt har relativt gode forhold.

Løngab blandt 30-54 årige med en videregående uddannelse, fordelt på sektor og familietype

Figur 23

2. Mænd og kvinder på det europæiske arbejdsmarked

I dette afsnit præsenteres en sammenligning af de 25 EU-lande på nogle udvalgte områder. Dette gælder beskæftigelsesfrekvenser, gennemsnitlig ugentlig arbejdstid for henholdsvis heltids- og deltidsbeskæftigede og andelen af lønmodtagere, der er i midlertidig ansættelse.

2.1 Beskæftigelsesfrekvenser

*Mænd i EU
ofte i
beskæftigelse
end kvinder i EU*

I alle EU-landene har mændene højere beskæftigelsesfrekvenser end kvinderne, men forskellen på mænd og kvinders beskæftigelsesfrekvens er størst på Malta, hvor 74,5 pct. af mændene mellem 15-64 år er i beskæftigelse mod 33,6 pct. af kvinderne. Forskellen mellem mænd og kvinders beskæftigelsesfrekvenser er mindst i Sverige. Dette fremgår af figur 24, der viser beskæftigelsesfrekvenserne for 15-64 årige mænd og kvinder i EU.

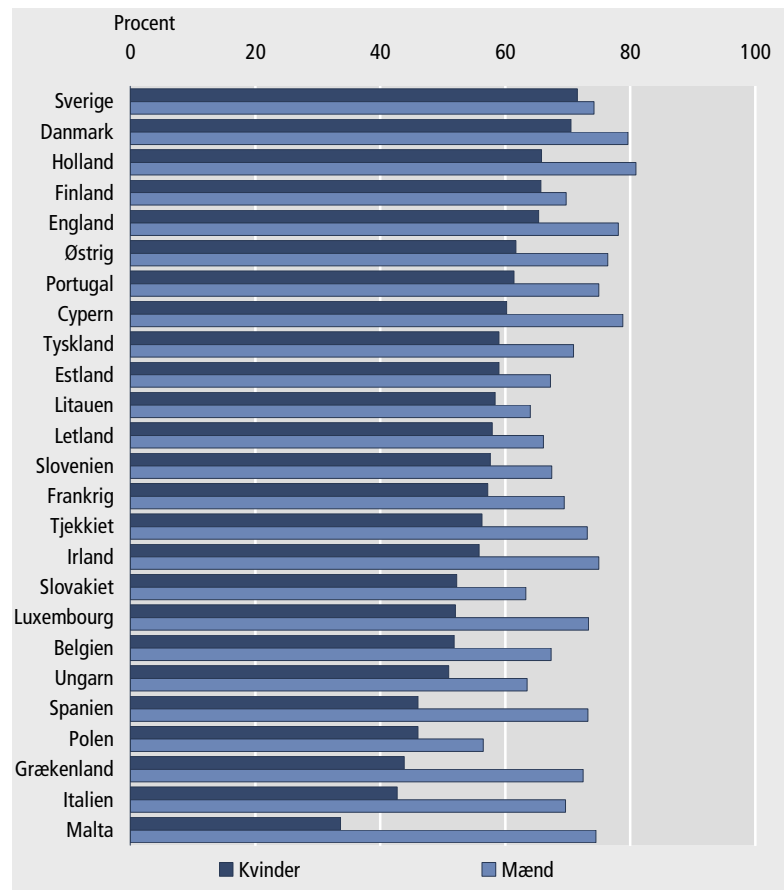
*Danske kvinders
beskæftigelses-
frekvens
næsthøjest i EU ...*

Svenske kvinder har den højeste beskæftigelsesfrekvens blandt kvinderne i EU, mens danske kvinder har den næsthøjeste. Kvinderne i Italien og på Malta har EU's laveste beskæftigelsesfrekvenser. I Sverige er 71,5 pct. af kvinderne mellem 15-64 år i beskæftigelse, mens det kun gælder for 33,6 pct. af kvinderne mellem 15-64 år på Malta. Som nævnt i forordet er et af Lissabon-målene, at kvinderne i EU i 2010 skal have en beskæftigelsesfrekvens på over 60 pct. På nuværende tidspunkt er det kun disse 8 EU-lande, der opfylder målet: Sverige, Danmark, Holland, Finland, England, Østrig, Portugal og Cypern.

*... og danske mænds
næsthøjest
i EU*

Blandt mændene har de hollandske mænd den højeste beskæftigelsesfrekvens i EU, mens danske mænd har den næsthøjeste. Mændene fra Polen og Slovakiet har de laveste beskæftigelsesfrekvenser. Beskæftigelsesfrekvensen for mænd mellem 15-64 år er 80,9 pct. i Holland, mens den kun er 56,5 pct. for mænd i Polen.

Figur 24 **Beskæftigelsesfrekvenser blandt 15-64 årige i EU-landene, fordelt på køn**

Kilde: Eurostat

2.2 Normal ugentlig arbejdstid

I analyserne af gennemsnitlig ugentlig arbejdstid i dette afsnit bliver der skelnet mellem fuldtids- og deltidsbeskæftigede mænd og kvinder. Tallene er angivet for mandlige og kvindelige lønmodtagere over 15 år.

Mænd i EU arbejder flere timer end kvinder i EU

I alle EU-landene arbejder de fuldtidsbeskæftigede mænd i gennemsnit flere timer om ugen end de fuldtidsbeskæftigede kvinder, men forskellen er størst i England, hvor mændene i gennemsnit arbejder 44,6 timer om ugen mod kvindernes 40,4 timer om ugen. Den mindste forskel i ugentlig arbejdstid findes blandt mænd og kvinder i Østrig. Her arbejder mændene i gennemsnit 40,1 time om ugen, mens kvinderne i gennemsnit arbejder 39,9 timer om ugen.

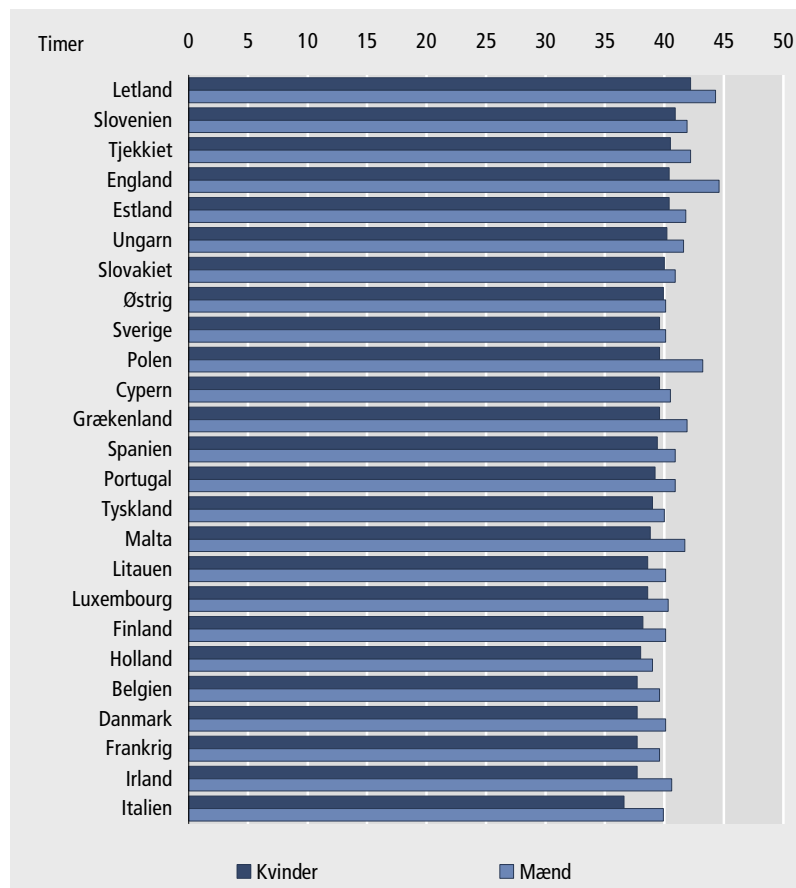
Danske kvinder er blandt de, der arbejder færrest timer om ugen i EU

Kvinderne i Letland og Slovenien er de kvinder, der arbejder flest timer om ugen blandt de fuldtidsbeskæftigede kvinder i EU. De fuldtidsbeskæftigede kvinder, der arbejder færrest timer om ugen i gennemsnit er fra Italien og Irland. Lettiske kvinder i fuldtidsbeskæftigelse arbejder i gennemsnit 42,2 timer om ugen, mens italienske kvinder i gennemsnit arbejder 36,6 timer om ugen. Dette fremgår af figur 25, der også viser, at danske kvinder i fuldtidsbeskæftigelse ligger i den laveste femtedel af EU-landene med hensyn til antallet af ugentlige arbejdstimer. De arbejder i gennemsnit 37,7 timer om ugen. Det bør dog nævnes, at arbejdstiden i høj grad er bestemt af hvilke overenskomster, der er på arbejdsmarkedet i de forskellige lande.

Danske mænd i den nederste halvdel af EU-landene

Lettiske og engelske mænd arbejder flest timer om ugen i gennemsnit blandt de fuldtidsbeskæftigede mænd i EU. Hollandske, belgiske og franske mænd arbejder i gennemsnit færrest timer om ugen blandt mændene i EU. Hvor fuldtidsbeskæftigede engelske mænd i gennemsnit arbejder 44,6 timer om ugen, arbejder hollandske mænd kun 39 timer om ugen i gennemsnit. I 15 af EU-landene arbejder mændene i gennemsnit flere timer om ugen end danske mænd. Dermed ligger Danmark i den nederste halvdel af EU-landene med hensyn til mændenes gennemsnitlige arbejdstid.

Figur 25 Normal ugentlig arbejdstid blandt fuldtidsbeskæftigede i EU-landene, fordelt på køn

Kilde: Eurostat

Broget billede af deltidsbeskæftigelse

Hvor tendensen blandt de fuldtidsbeskæftigede var ens i hele EU: mænd arbejder i gennemsnit flere timer om ugen end kvinder, gør det samme sig ikke gældende for de deltidsbeskæftigede. I 10 af medlemslandene arbejder de deltidsbeskæftigede kvinder i gennemsnit flere timer om ugen end de deltidsbeskæftigede mænd. Dette gør sig blandt andet gældende i Danmark, hvor deltidsbeskæftigede mænd i gennemsnit arbejder 14,1 time om ugen mod de deltidsbeskæftigede kvinders 21,2 timer om ugen. Den største forskel mellem mænd og kvinder med hensyn til det gennemsnitlige antal timer, der arbejdes om ugen blandt de deltidsbeskæftigede, er i Danmark. Den mindste er blandt mænd og kvinder i Litauen.

Tjekkiske kvinder arbejder mest. Irske kvinder mindst

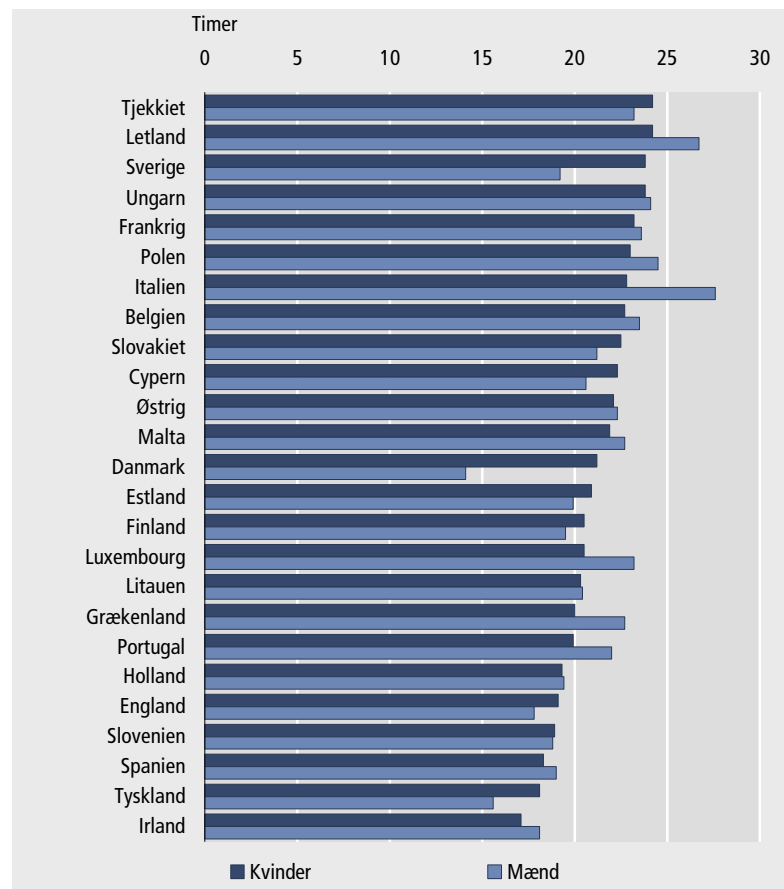
Når man kigger på de deltidsbeskæftigede kvinder er det tjekkiske og lettiske kvinder, der i gennemsnit arbejder flest timer om ugen, mens det er irske og tyske kvinder, der i gennemsnit arbejder færrest timer om ugen. De tjekkiske kvinder, der er i deltidsbeskæftigelse arbejder i gennemsnit 24,2 timer om ugen, mens de irske kvinder, der er i deltidsbe-

skæftigelse i gennemsnit arbejder 17,1 time om ugen. Dette fremgår af figur 26. Denne viser også, at danske kvinder er placeret midt i feltet med 21,2 timer om ugen.

Danske mænd på deltid arbejder færrest timer

Blandt de deltidsbeskæftigede mænd arbejder de danske og tyske mænd færrest timer om ugen i gennemsnit, mens de italienske og lettiske mænd i gennemsnit arbejder flest. Som det fremgår af figur 26 arbejder danske mænd i deltidsbeskæftigelse i gennemsnit 14,1 time om ugen, mens italienske mænd i deltidsbeskæftigelse i gennemsnit arbejder 27,6 timer om ugen. Som vi så tidligere er deltidsarbejde typisk et ungdomsfænomen for danske mænd og grunden til, at de danske mænd på deltid arbejder så få timer om ugen i gennemsnit kan derfor hænge sammen med, at de studerer ved siden af.

Figur 26 Normal ugentlig arbejdstid blandt deltidsbeskæftigede i EU-landene, fordelt på køn

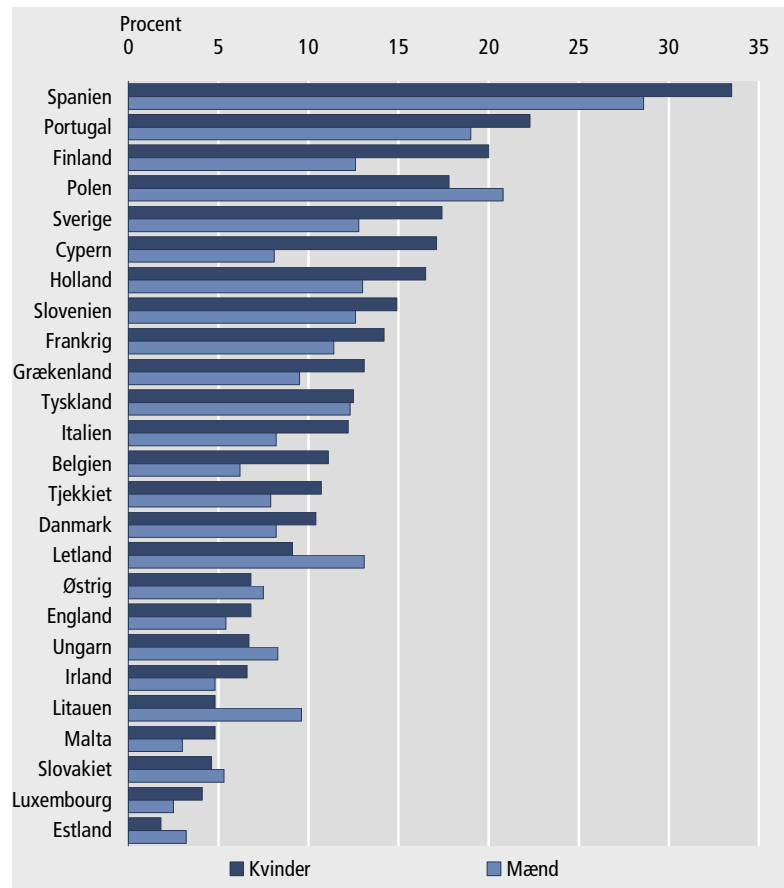
Tallet for deltidsbeskæftigede mænd i Luxembourg er baseret på få observationer og er derfor behæftet med usikkerhed

Kilde: Eurostat

2.3 Midlertidig eller fast ansættelse

<i>Kvinder i EU oftere i midlertidige ansættelser end mænd i EU</i>	Tendensen i EU er, at der er en større andel af de kvindelige lønmodtagere, der er i midlertidig ansættelse end af de mandlige. Dette gør sig gældende i 18 medlemslande, deriblandt Danmark. Den største forskel på andelen af mandlige og kvindelige lønmodtagere i midlertidig ansættelse er blandt mænd og kvinder fra Cypern, mens den mindste er blandt tyske mænd og kvinder.
<i>Relativt få danske kvinder er midlertidigt ansatte</i>	Andelen af de kvindelige lønmodtagere over 15 år, der er i midlertidig ansættelse er størst i Portugal og Spanien. I Spanien er ca. hver tredje kvindelige lønmodtager i midlertidig ansættelse. Den laveste andel af kvinder i midlertidig ansættelse finder man i Estland og Luxembourg. I Estland er kun 1,8 pct. af de kvindelige lønmodtagere over 15 år i midlertidig ansættelse. Danmark ligger i den nederste halvdel af EU-landene, når man kigger på andelen af kvindelige lønmodtagere i midlertidig ansættelse. Alt dette fremgår af figur 27.
<i>... og relativt få danske mænd</i>	Figur 27 viser også, at spanske og polske mænd i højest grad er i midlertidig ansættelse blandt mandlige lønmodtagere over 15 år. De mandlige lønmodtagere på Malta og i Estland er i mindst grad i midlertidig ansættelse. 28,6 pct. af de mandlige spanske lønmodtagere er i midlertidig ansættelse mod 3,2 pct. af de estiske. De danske mænd ligger i den nederste halvdel af EU-landene, når man kigger på andelen af mandlige lønmodtagere i midlertidig ansættelse.

Figur 27 **Andelen af lønmodtagere i midlertidig ansættelse i EU-landene, fordelt på køn**

Tallet for både mænd og kvinder på Malta er baseret på få observationer og er dermed behæftet med usikkerhed

Kilde: Eurostat

3. Datagrundlag og metode

Der er benyttet to forskellige kilder i denne publikation. Disse beskrives i dette afsnit.

3.1 Arbejdskraftundersøgelsen

<i>EU-undersøgelse</i>	Arbejdskraftundersøgelsen er en interviewundersøgelse, der gennemføres som den danske del af den EU-harmoniserede Labour Force Survey.
<i>Kilde</i>	Stikprøven i den danske arbejdskraftundersøgelse udgør på årsbasis 66.660 personer i alderen 15-74 år. Af disse deltager ca. 65-70 pct. i undersøgelsen. I denne publikation er analyserne begrænset til personer mellem 15-66 år.
<i>Metode</i>	En udtrukket person interviewes i to på hinanden følgende kvartaler samt i et kvartal et år senere. Interviewpersonerne deltager én gang pr. kvartal. I arbejdskraftundersøgelsen stilles en række spørgsmål om befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet samt andre arbejdsmarkedsforhold. Telefoninterview gennemføres hver uge hele året. Personer, der ikke kan kontaktes pr. telefon får tilsendt et spørgeskema med anmodning om at udfylde og indsende skemaet. Man kan læse mere om arbejdskraftundersøgelsen på www.dst.dk/varedeklaration/857 .
<i>Publicering</i>	Hovedresultaterne fra arbejdskraftundersøgelsen publiceres kvartalsvist i serien <i>Arbejdsmarked</i> (Statistiske Efterretninger).
<i>Stikprøve-usikkerhed</i>	Som andre undersøgelser, der er baseret på interview med et udsnit af befolkningen, er også arbejdskraftundersøgelsens resultater behæftet med en usikkerhed. Selvom usikkerheden er søgt begrænset ved en efterstratifikation- og opregningsprocedure, bør man være varsom ved fortolkningen af mindre forskelle.
<i>Den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik</i>	For at sikre sammenhæng mellem tabellerne er arbejdskraftundersøgelsen anvendt som eneste kilde til befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet i denne publikation. Den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik kunne imidlertid også have været anvendt. Arbejdskraftundersøgelsen og den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik opgør begge befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet ud fra ILO's (International Labour Organisation) retningslinier. ILO's retningslinier er i udgangspunktet formuleret ud fra, at statistikken er interviewbaseret.
<i>Totaltælling</i>	Den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik er i modsætning til arbejdskraftundersøgelsen en totaltælling, hvor de registerbaserede informationer er tilnærmet de internationale retningslinier bedst muligt. Som følge af det forskellige datagrundlag afviger antallet af personer i de forskellige kategorier i nogle tilfælde en del fra hinanden. Det gør sig blandt andet gældende for andelen af topledere som, for både kvinder og mænd, er højere i arbejdskraftundersøgelsen end i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik. Hvis den registerbaserede arbejdsstyrkesta-

tistik var anvendt ville hovedkonklusionerne om forskellighederne i kvinders og mænds arbejdsmarkedstilknytning dog være de samme.

3.2 Lønstatistikken

<i>Lønstatistikken</i>	I lønstatistikens datagrundlag indgår samtlige medarbejdere ansat i den statslige og kommunale sektor. For den private sektor – undtagen fra landbrug og fiskeri – indgår alle virksomheder med en beskæftigelse svarende til 10 eller flere fuldtidsansatte. Disse virksomheder indberetter årligt oplysninger om hver enkelt lønmodtagers løn- og arbejdsforhold for det pågældende kalenderår.
<i>Populationsafgrænsning</i>	Hvad angår den private sektor omfattes kun lønmodtagere med et fast ansættelsesforhold med et vist minimumsomfang. Afgrænsningen sker efter reglerne i loven om ansættelsesbeviser. Det betyder, at der skal være tale om en lønmodtager, hvor ansættelsesforholdet varer mere end én måned og hvor den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer.
<i>Publicering</i>	Hovedresultaterne fra lønstatistikken publiceres årligt i serien Løn (Statistiske Efterretninger).
<i>Yderligere oplysninger</i>	Yderligere oplysninger om lønstatistikken kan findes i varedeklarationen på Danmarks Statistiks hjemmeside www.dst.dk/varedeklaration under emnegruppen Løn.